Achterveld noord oost

Quick scan natuur
Gemeente Leusden

sab adviseurs in ruimtelijke ontwikkeling
info@sab.nl - www.sab.nl

In opdracht van:	Gemeente Leusden
Contactpersoon:	B. van Eijken
Opsteller:	J.X. Bakker/A. Mensinga
Velbezoek uitgevoerd door:	J.X. Bakker/F. van Wegen
Collegiale toetser:	I. M. Baijens/S.A.M. de Wringer
Datum oplevering:	1 juli 2025, revisie toetsing ontsluitingsweg
Projectnummer:	230308.01

Kwaliteit van het ecologisch onderzoek en het geleverde product staan bij SAB hoog in het vaandel. Mede daarom zijn wij aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus (NGB); de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus. Om aan onze standaard te voldoen, wordt ecologisch onderzoek enkel uitgevoerd door deskundigen zoals bedoeld door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland en zoals is beschreven in artikel 7.197j, lid 2, onder a van de Omgevingsregeling. Ecologen in opleiding tot deskundige werken altijd onder begeleiding van een deskundige. Dat neemt niet weg dat ecologisch onderzoek altijd een momentopname is.

De bescherming van Rode lijstsoorten en soorten van bijlage IX van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) onder de specifieke zorgplicht Omgevingswet (Ow) is nieuw. De concrete interpretatie van de beschreven onderzoekslast en invulling van te nemen maatregelen, is nu nog niet duidelijk. Dit zal door middel van jurisprudentie op termijn duidelijk(er) worden. Tot die tijd maken wij op basis van wat redelijkerwijs kan worden gevraagd een eigen inschatting van de onderzoekslast en te nemen maatregelen voor de betreffende soorten. Indien dit in de toekomst leidt tot onvolledigheden of onjuistheden in dit rapport, zijn wij hiervoor niet aansprakelijk te stellen.

SAB is niet aansprakelijk voor vervolgschade, alsmede schade die voortvloeit uit toepassing van de resultaten van de werkzaamheden, kaartmateriaal inclusief getoonde begrenzingen of andere gegevens verkregen van SAB. De opdrachtgever vrijwaart SAB voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Disclaimer tekst
Bij het samenstellen is de grootst mogelijke zorgvuldigheid nagestreefd. Toch kan de informatie in deze uitgave niet juist of onvolledig zijn.
De Opdrachtgever is hiervoor niet aansprakelijk. Als u van mening bent dat er beeldmateriaal is gebruikt waarover u het beeldrecht heeft, neem dan contact op met de opdrachtgever via onze website of bovengenoemde adres.

Copyright
Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen, in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt worden in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever.

Inhoudsopgave

1 Inleiding 3

1.1 Aanleiding 3
1.2 Besluitgebied 3
1.3 Leeswijzer 8

2 Beschermde gebieden 10

2.1 Natura 2000-gebieden 10
2.2 Natuurnetwerk Nederland 13

3 Beschermde soorten 16

3.1 Wettelijk kader 16
3.2 Aanwezigheid biotopen en soorten 17
3.3 Vogels 18
3.4 Planten 24
3.5 Grondgebonden zoogdieren 25
3.6 Vleermuizen 29
3.7 Reptielen 33
3.8 Amfibieën 35
3.9 Vissen 37
3.10 Insecten en andere ongewervelden 37
3.11 Aanvullend onderzoek naar beschermde soorten 39
3.12 Specifieke zorgplicht 42

4 Beschermde houtopstanden 44

4.1 Wettelijk kader 44
4.2 Aanwezigheid 44
4.3 Effectbeoordeling en advies 45

5 Conclusie 46

5.1 Beschermde gebieden 46
5.2 Beschermde soorten 47
5.3 Beschermde houtopstanden 48
5.4 Vervolgstappen 48

Geraadpleegde bronnen

Bijlage 1: Tabel soorten NDFF

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De gemeente Leusden ambieert om aan de noordkant van Achterveld een nieuwe woonwijk te ontwikkelen met mogelijk nieuwe ontsluitingsweg aan de oostzijde richting de Klettersteeg. Op de beoogde locatie liggen weides, akkers, een voetpad, een paardenbak en enkele opstallen behorende bij een manege. Hiertoe worden mogelijk bomen gekapt en (delen van) sloten gedempt.

Deze ruimtelijke ontwikkeling past niet binnen het huidige omgevingsplan. Hiervoor dient derhalve een ruimtelijke procedure te worden doorlopen en moet de haalbaarheid van het nieuwe plan worden aangetoond. Er dient daarom vanuit de ecologie onderzocht te worden of met de ruimtelijke ontwikkelingen die het plan toestaat sprake is van overtreding van de geldende natuurwet- en regelgeving. Voorliggende rapportage zet door middel van een quick scan natuur uiteen of met de ruimtelijke ontwikkeling mogelijk sprake kan zijn van het verstoren van beschermde natuurgebieden, beschermde soorten en beschermde houtopstanden en of nader onderzoek hiernaar noodzakelijk is.

1.2 Besluitgebied

1.2.1 Huidige situatie

Het besluitgebied bevindt zich aan de noordkant van Achterveld (gemeente Leusden, provincie Utrecht). In de omgeving van Achterveld liggen agrarische gronden en stedelijk gebied. In de nabijheid liggen natuurgebieden als de Veluwe en Arkemheen.

De directe omgeving van het besluitgebied kenmerkt zich voornamelijk door de aanwezigheid van weilanden, agrarisch perceel en woonhuizen. In het zuiden grenst het besluitgebied aan een woonwijk. In het westen grenst het aan percelen waar momenteel nieuwbouw plaatsvindt. In het noorden en oosten grenst het besluitgebied aan weilanden en in het oosten ook gedeeltelijk aan een industrieterrein. Navolgende afbeeldingen geven de globale ligging van het besluitgebied weer.

Topografische kaart met de ligging van het besluitgebied (rood omkaderd) ten opzichte van de omgeving. Bron: Esri

Luchtfoto met de ligging van het besluitgebied met globale ligging ontsluitingsweg (rechthoek rechts) (rood omkaderd). Bron: Esri

Op 3 juli 2024 heeft een veldbezoek aan de locatie plaatsgevonden. Het terrein is circa 11 ha groot en bestaat grotendeels uit agrarische gronden; zowel akkers als weiland. Daarnaast is er in het zuiden van het besluitgebied een paardenbak en enkele opstallen behorende bij rijvereniging aanwezig. Tenslotte liggen er sloten, rijen met wilgen en struweel in het besluitgebied. De rijen met struweel bestaan vooral uit zomereik, hazelaar, meidoorn, lijsterbes, kersenbomen en Amerikaans krentenboompje. De oevers van de sloten bestaan met name uit riet.

Op 25 april 2025 heeft een aanvullend veldbezoek plaatsgevonden om de mogelijk toekomstige ontsluitingsweg te toetsen. De beoogde locatie van de ontsluitingsweg doorkruist het (agrarische) grasland en zou het besluitgebied verbinden met de Klettersteeg in het oosten. Ten westen en oosten van het grasland liggen sloten. In het oosten staan lang de sloot een aantal jonge elzen. Ten noorden van de beoogde ontsluitingsweg ligt een ruiterpad.

Navolgende afbeeldingen geven een eerste impressie van hoe het besluitgebied eruit ziet.

Het grootste deel van het besluitgebied bestaat uit graslanden en akkers

Er zijn ook landschapselementen aanwezig, zoals rijen met wilgen en struweelranden.

Langs de randen van het besluitgebied bevinden zich sloten.

In het zuiden van het plangebied staan enkele schuren en opstallen.

Weiland ten oosten van het besluitgebied waarin mogelijk een ontsluitingsweg wordt aangelegd

1.2.2 Toekomstige situatie

De gemeente Leusden ambieert om aan de noordkant van Achterveld een nieuwe woonwijk te ontwikkelen. Op de beoogde locatie liggen weides, akkers, een

voetpad, een paardenbak en enkele opstallen behorende bij een rijvereniging. Mogelijk maakt de bestaande rijvereniging ook deel uit van de plannen. Eén van de uitganspunten is om een goede landschappelijke overgang te maken aan de noordzijde van het besluitgebied. Een deel van de locatie wordt daarom groen/landschappelijk ingericht. Van een concrete inrichting is verder nog geen sprake. Wel is er een schets gemaakt, zie navolgende afbeelding. Basisuitgangspunten zijn wel dat de lijnvormige groenstructuren zoveel mogelijk behouden blijven en dat de bouwvelden op de weilanden en akkers zullen komen. Echter zal een deel van de groenstructuren in het westen en oosten van het besluitgebied mogelijk worden gekapt vanwege het aanleggen van toegangswegen tot de nieuwbouwwijk. Ook worden mogelijk (delen van) sloten in het besluitgebied gedempt. Dit geldt voor sloten in het besluitgebied en sloten ten oosten en westen van de toegangsweg die de woonwijk verbindt naar de Klettersteeg.

Schetsontwerp woonwijk met globale ligging mogelijke ontsluitingsweg. Juli 2025. Bron: SAB. Bewerking: SAB

1.3 Leeswijzer

Het doel van deze quick scan is het toetsen van de beoogde ontwikkeling aan de wet- en regelgeving die voor natuur en ecologie geldt. De bescherming van natuur en ecologische waarden valt net als andere thema's in de fysieke leefomgeving per 1 januari 2024 onder de Omgevingswet. In het stelsel van de Omgevingswet worden verschillende 'activiteiten natuur' onderscheiden die voor het project in Achterveld van belang kunnen zijn:

- Natura 2000-activiteit;
- Flora- en fauna-activiteit;
- Vellen en beheren van houtopstanden.

In hoeverre deze wet- en regelgeving voor het project gevolgen heeft wordt onderzocht in de hoofdstukken gebiedsbescherming (hoofdstuk 2) en soortenbescherming (hoofdstuk 3) en de bescherming van houtopstanden (hoofdstuk 4).

2 Beschermde gebieden

Verschillende overheden kunnen beschermde gebieden aanwijzen ten behoeve van het behoud en bescherming van natuur. Dit heeft ook gevolgen voor het type bescherming die deze gebieden genieten. Ter uitvoering van de Europese Vogelrichtlijn- en/of Habitatrichtlijn zijn door de Minister Natura 2000-gebieden aangewezen, zie paragraaf 2.1. Verder kan de minister van LVVN (Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur) bijzondere nationale natuurgebieden aanwijzen (artikel 2.44 lid 2 Omgevingswet). Ieder provinciaal bestuur geeft invulling aan het natuurbeleid voor zijn provincie. Dat betreft regels voor gebieden die onderdeel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland en andere beschermde gebieden (artikel 2.44 Omgevingswet) maar ze zijn ook verantwoordelijk voor een belangrijk deel van de uitvoering van het rijksbeleid ten aanzien van Natura 2000-gebieden binnen de grenzen van de betreffende provincie.

2.1 Natura 2000-gebieden

2.1.1 Wettelijk kader

Bij de aanwijzing van een Natura 2000-gebied worden voor het gebied instandhoudingsdoelstellingen voor te beschermen soorten en/of habitats vastgesteld. Het is verboden om zonder vergunning werkzaamheden of activiteiten uit te voeren die significant negatieve gevolgen kunnen hebben voor een Natura 2000-gebied.

Voor Natura 2000-gebieden is dit uitgewerkt als een specifieke zorgplicht (artikel 11.6 Bal). Hiermee worden alle activiteiten verboden die iemand verricht waarvan die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat deze activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de bescherming van natuur in het betreffende Natura 2000-gebied. Diegene is verplicht alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken, of om die activiteit niet uit te voeren als dit redelijkerwijs mogelijk is. Dit houdt in dat diegene kennis moet nemen van de aanwezige natuurwaarden in het gebied. Daarna moet diegene nagaan of verslechterende of significant verstorende gevolgen worden uitgesloten. Als deze gevolgen niet zijn uit te sluiten, moeten hiervoor passende preventieve maatregelen getroffen worden. Er moet nagegaan worden of deze maatregelen werken. Als blijkt dat deze niet werken moet de activiteit gestaakt worden en moet de schade hersteld worden.

De gevoeligheid van soorten en habitattypen waarvoor instandhoudingsdoelstellingen gelden is voor elk Nederlands Natura 2000-gebied samengevat in de ´Effectenindicator´ (Broekmeyer, M. E. A. et al. 2005). In de Effectenindicator worden 19 mogelijke storingsfactoren op soorten en habitats onderscheiden (zie onderstaand overzicht).

1. Oppervlakteverlies	11. Verandering overstromingsfrequentie
2. Versnippering	12. Verandering dynamiek substraat
3. Verzuring door stikstof uit de lucht	13. Verstoring door geluid
4. Vermesting door stikstof uit de lucht	14. Verstoring door licht
5. Verzoeting	15. Verstoring door trilling
6. Verzilting	16. Optische verstoring
7. Verontreiniging	17. Verstoring door mechanische effecten
8.Verdroging	18. Verandering in populatiedynamiek
9. Vernatting	19. Bewuste verandering soortensamenstelling
10. Verandering stroomsnelheid	

Mogelijke storingsfactoren op soorten en habitats

Behalve voor activiteiten die effect hebben op het fysieke areaal van een Natura 2000-gebied gaat het ook over activiteiten die in de omgeving van een Natura 2000-gebied plaatsvinden en die elders een effect kunnen hebben, zoals geluid, licht en stikstof; de zogenaamde externe werking.

Plannen zoals het in dit rapport genoemde project kunnen met name door stikstofuitstoot een negatief effect hebben op de instandhoudingsdoelstellingen van een Natura 2000-gebied. Dit is omdat in de Nederlandse Natura 2000-gebieden veel natuurwaarden aanwezig zijn die gevoelig zijn voor en reeds overbelast zijn door uit de lucht neerdalend stikstof. Gegeven het feit dat stikstofemissie, in de vorm van stikstofoxiden (NOx) kan plaatsvinden bij gemotoriseerd verkeer, inzet van sloopwerktuigen, industrie en ook bij de verwarming van huizen, en/of ammoniak (NH3) bij met name veehouderij, is het wettelijk vereist deze emissies in beeld te brengen.

In het geval mogelijk sprake is van een problematische stikstofdepositie in een Natura 2000-gebied ten gevolge van de geplande ruimtelijke ontwikkeling, moet een AERIUS-berekening uitgevoerd worden voor de werkzaamheden (aanlegfase) en toekomstig gebruik (gebruiksfase). Als daaruit volgt dat een plan of project mogelijk negatieve gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied, vindt eerst een globale toetsing plaats: de voortoets. Als uit de voortoets blijkt dat er zeker geen negatieve gevolgen zijn, dan kan het betreffende plan worden vastgesteld. Dit wordt door de Provincie beoordeeld of door een omgevingsdienst namens hen.

Als de kans op significante gevolgen niet kan worden uitgesloten dan kan, conform artikel 16.53c van de Omgevingswet en artikel 8.74b van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) een passende beoordeling worden gemaakt. Die beoordeling moet zekerheid geven dat het project de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied niet zal aantasten. In dat geval kan vergunningverlening plaatsvinden (artikel 8.74b, Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl)). Geeft die beoordeling deze zekerheid niet, dan kan vergunningverlening alleen plaatsvinden als aan alle volgende voorwaarden is voldaan:

- er zijn geen reële alternatieven voor de activiteit;
- er is sprake van een dwingende reden van groot openbaar belang;
- er vindt natuurcompensatie plaats.

2.1.2 Ligging

Het besluitgebied ligt niet in een Natura 2000-gebied. Wel liggen in de wijdere omgeving verschillende Natura 2000-gebieden, zie onderstaande kaart. De drie dichtstbijzijnde zijn:

- Veluwe: 10 km afstand;
- Arkemheen: 11,3 km afstand;
- Eemmeer & Gooimeer zuidoever: 17 km afstand.

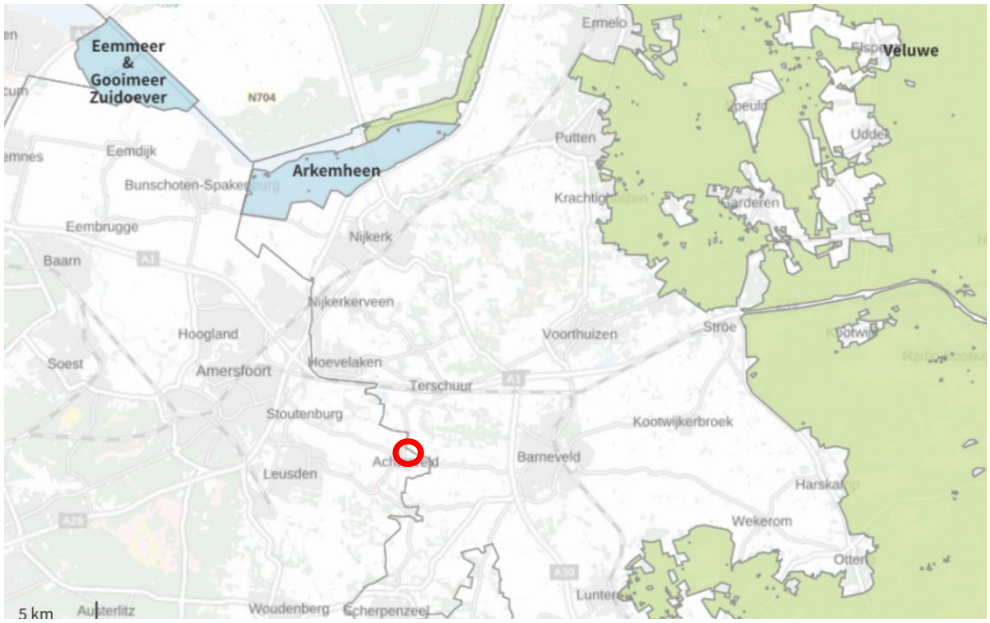

Globale ligging van het besluitgebied (rode cirkel) ten opzichte van Natura 2000-gebieden in de omgeving. Bron: Aerius

2.1.3 Effectbeoordeling en advies

Het projectgebied ligt niet in een Natura 2000-gebied, dus oppervlakteverlies en versnippering van een Natura 2000-gebied zijn niet aan de orde. Het project heeft geen invloed op watersystemen. Daarmee zijn ook de storingsfactoren verzoeting, verzilting, verdroging, vernatting, verandering van stroomsnelheid of overstromingsfrequentie niet van toepassing. De ontwikkeling gaat niet gepaard met een dusdanige uitstoot van ecosysteem/gebiedsvreemde stoffen in de omgeving (stikstofverbindingen niet beschouwd) dat ze in het Natura 2000-gebied verontreinigingen veroorzaken omdat aangenomen wordt dat bij de realisatiefase aan alle daarvoor geldende milieunormen voldaan wordt. Omstandigheden die leiden tot een mogelijke verandering van dynamiek van substraat in een Natura 2000-gebied zijn niet aan de orde. Eventuele verandering in geluid, licht, verstoring door trillingen, optische verstoring en mechanische effecten ten gevolge van het voorliggende plan zullen uitdoven, geabsorbeerd worden en/of overstemd worden door het tussenliggend stedelijk gebied, dan wel ten gevolge van de afstand, voordat dit het Natura 2000-gebied kan bereiken. Invloed op de populatiedynamiek en bewuste verandering van soortensamenstelling hoeft niet verder onderzocht te worden omdat ten gevolge van afstand en ongeschiktheid van het besluitgebied voor Natura 2000-soorten, er geen uitwisseling of beïnvloeding van individuen plaatsvindt tussen het besluitgebied en een Natura 2000-gebied ten gevolge van de ontwikkeling.

Verzuring en vermesting door stikstof uit de lucht zijn echter op voorhand niet uit te sluiten aangezien door de realisatie van het project, in de aanlegfase, door de inzet van vrachtwagens en machines stikstofverbindingen uitgestoten worden. Ook in de gebruiksfase kan een hogere stikstofuitstoot aan de orde zijn dan nu het geval is, door het realiseren van nieuwbouw. In het AERIUS-model wordt de stikstofneerslag berekend ten gevolge van de beoogde ontwikkeling, over een gebied met een straal van 25 km. Aangezien binnen 25 km van het besluitgebied een Natura 2000-gebied aanwezig is, is het nodig om deze berekening te laten uitvoeren voor de aanlegfase en gebruiksfase.

2.2 Natuurnetwerk Nederland

2.2.1 Wettelijk kader

Gedeputeerde Staten zijn verantwoordelijk voor het landelijk ecologisch netwerk, genaamd Natuurnetwerk Nederland (artikel 2.31a, lid 1d Ow) in hun provincie en ze kunnen bij omgevingsverordening andere gebieden met bijzondere natuurwaarden beschermen, genaamd bijzondere provinciale natuurgebieden en bijzondere provinciale landschappen (artikel 2.44, lid 5 Ow).

De provincie Utrecht heeft de bescherming van Natuurnetwerk Nederland opgenomen in paragraaf 6.1 van de omgevingsverordening. Naast het NNN kent de provincie Utrecht ook gebiedsbescherming van de Groene Contour, zoals beschreven in artikel 6.7 van de verordening. In deze gebieden liggen kansen voor het realiseren van ecologische kwaliteiten die het NNN kunnen versterken. Binnen deze gebieden zijn onomkeerbare ingrepen en processen niet toegestaan wanneer de ontwikkeling van natuur onmogelijk maken, tenzij deze ingrepen voortkomen uit een groot openbaar belang en alternatieven ontbreken. Verder zijn er in de provincie ganzenrustgebieden en weidevogelkerngebieden aangewezen en zijn bepaalde waardevolle kleine landschapselementen beschermd.

De provinciale regels met betrekking tot natuur hebben geen externe werking.

2.2.2 Ligging

Het besluitgebied ligt niet binnen Natuurnetwerk Nederland. Het dichtstbijzijnde NNN ligt op circa 130 meter ten zuiden van het besluitgebied (zie navolgende afbeelding).

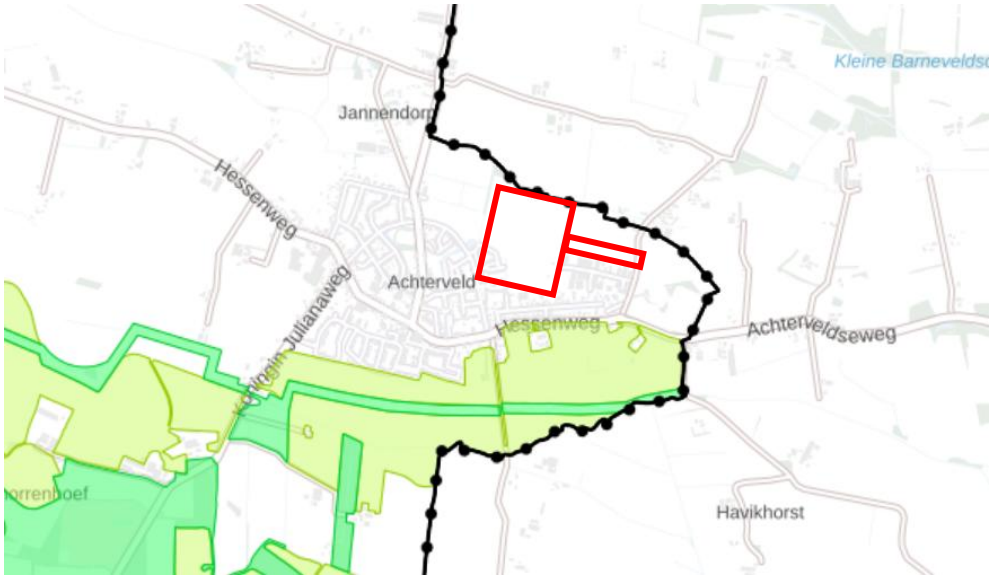

Globale ligging van het besluitgebied (rood kader) ten opzichte van het Groene Contour (licht groen) en NNN (donker groen) Bron: provincie Utrecht.

Ook ligt het Gelders Natuurnetwerk vlakbij het besluitgebied. Het GNN ligt op 50 meter ten noordoosten van het besluitgebied.

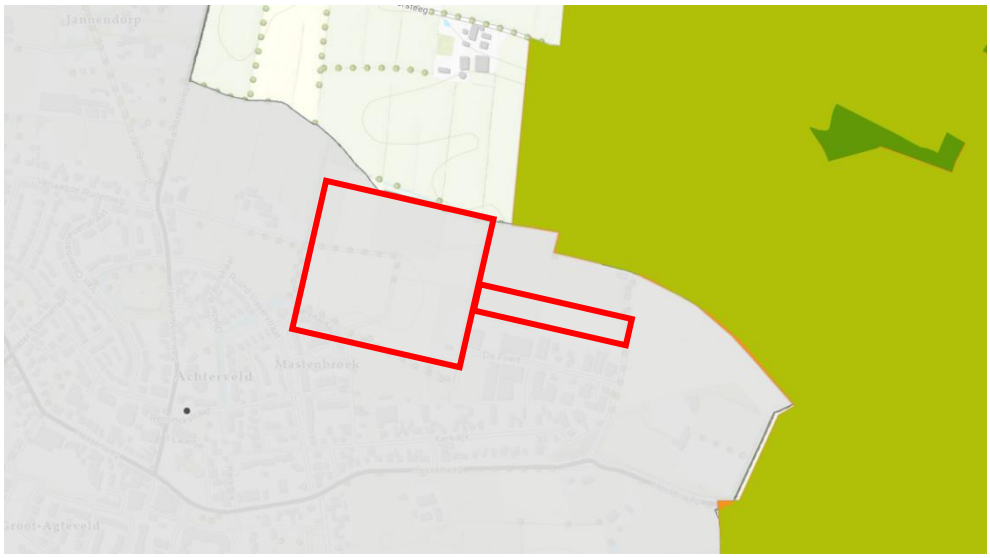

Globale ligging van het besluitgebied (rood kader) ten opzichte van het GNN (licht groen)) Bron: provincie Gelderland.

2.2.3 Effectbeoordeling en advies

Het besluitgebied ligt niet binnen het Nederlands Natuurnetwerk (NNN), het GNN of de Groene Contour. De bescherming van het NNN kent in de provincie Utrecht en provincie Gelderland geen externe werking. Aangezien het besluitgebied niet in het NNN ligt, leidt de voorgenomen ingreep niet tot vermindering van de oppervlakte, kwaliteit of samenhang van de aanwezige natuur. De voorgenomen ingrepen zullen geen effect op de wezenlijke waarden en kenmerken van het NNN hebben. De bescherming van het NNN en Groene Contour staat de uitvoering van de plannen niet in de weg.

3 Beschermde soorten

3.1 Wettelijk kader

3.1.1 Specifieke zorgplicht

In het geval een activiteit mogelijke gevolgen heeft voor van nature in Nederland levende wilde planten en dieren is onder de Omgevingswet sprake van een flora- en fauna-activiteit. Voor deze soorten geldt dan de zogenaamde specifieke zorgplicht (artikel 11.27 Bal). Voor soorten die hier niet onder vallen, zoals uitheemse soorten, geldt wel nog de algemene zorgplicht (artikel 1.6 en 1.7 Omgevingswet). Daarnaast moet hoe dan ook voor ieder dier voorkomen worden dat het onnodig lijdt (artikel 11.28 Bal).

Onder de specifieke zorgplicht moeten alle activiteiten zoveel mogelijk en redelijkerwijs voorkomen worden die iemand verricht waarvan die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor alle in het wild levende planten en dieren. De specifieke zorgplicht vraagt ook nadrukkelijk aandacht voor dieren en planten van bijlage II van de Habitatrichtlijn, van schadelijke handelingen vrijgestelde soorten van het beschermingsregime ‘andere soorten’ en soorten van rode lijsten. Middels het raadplegen van verspreidingsgegevens en het bepalen van de aanwezige biotopen (paragraaf 3.2) gaan we daarom na welke van deze soorten in of in de omgeving van het besluitgebied potentieel voorkomen. In paragraaf 3.12 wordt voor deze soorten nagegaan welke maatregelen vanuit de specifieke zorgplicht redelijkerwijs getroffen kunnen worden.

3.1.2 Strengere beschermingsregimes

Daarnaast gelden er aparte en strengere beschermingsregimes voor ‘vogelrichtlijnsoorten’ (artikel 11.37 t/m 11.40 Besluit activiteiten leefomgeving (Bal)), voor ‘habitatrichtlijnsoorten’ (artikel 11.46 t/m 11.48 Bal) en voor ‘andere soorten’ (artikel 11.54 Bal). Voor de soorten die onder deze beschermingsregimes vallen geldt dat bij aanwezigheid van deze soorten schadelijke handelingen voorkomen moeten worden. Derhalve beargumenteren we in paragrafen 3.3 tot en met 3.10 welke van deze soorten daadwerkelijk mogelijk in het besluitgebied voor kunnen komen. Indien aanwezigheid van deze soorten niet op voorhand uitgesloten kan worden, eist de provincie meestal dat soortgericht nader onderzoek naar deze soorten moet plaatsvinden om aan te tonen dat de soort daadwerkelijk wel of niet aanwezig is. Deze onderzoekseisen zijn beschreven in paragraaf 3.11. Dit nader onderzoek valt buiten de scope van deze quick scan natuur.

3.1.3 Schadelijke handelingen

Schadelijke handelingen waar bij ruimtelijke ontwikkelingen vaak sprake van kan zijn, zijn het doden of verwonden van dieren, het verstoren of vernielen van nest- en verblijfplaatsen, of het verdwijnen van essentieel leefgebied wat lijdt tot aantasting van de functionaliteit van nest- en verblijfplaatsen. Indien uit het nader onderzoek blijkt dat een beschermde soort aanwezig is en een schadelijke handeling niet te

voorkomen is, kan de provincie onder voorwaarden een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit verlenen. In dat geval kan de voorziene ruimtelijke ontwikkeling alsnog uitgevoerd worden indien aan de voorschriften van de vergunning wordt voldaan en voldoende mitigerende maatregelen getroffen worden (artikel 8.74j t/m l, Bkl).

3.1.4 Vrijstellingen van schadelijke handelingen

Onder het beschermingsregime 'andere soorten' vallen ook algemene diersoorten. Om te voorkomen dat hier onnodig veel nader onderzoek naar moet worden gedaan en vergunningen voor moeten worden aangevraagd, gelden bij ruimtelijke ontwikkelingen voor deze algemene soorten de schadelijke handelingen niet. De provincie heeft bepaald voor welke soorten dit geldt. Het gaat dan om de soorten: Voor deze soorten geldt nadrukkelijk wel nog steeds de specifieke zorgplicht.

3.2 Aanwezigheid biotopen en soorten

3.2.1 Raadplegen verspreidingsgegevens

Om een inschatting te krijgen van de aanwezige soorten in het besluitgebied is de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd op 2 juli 2024, waarbij waarnemingen van de afgelopen 10 jaar zijn opgevraagd. De volgende soorten zijn opgevraagd:

- Vogelrichtlijnsoorten
- Habitatrichtlijnsoorten
- Soorten van het beschermingsregime 'andere soorten', ook provinciaal vrijgestelde soorten.
- Rode lijstsoorten

Hiervoor is een straal van 1 km om het besluitgebied aangehouden. De soortenlijst hiervan is te vinden in bijlage 1. Daarnaast is aanvullend ook verspreidingsatlas.nl geraadpleegd, waarbij wordt bepaald of het besluitgebied binnen het algehele verspreidingsgebied van de betreffende soort ligt. Verspreidingsgegevens van de bovengenoemde soorten zijn niet alomvattend. Derhalve wordt per soortgroep op basis van de aanwezige biotopen (zie ook paragraaf 3.2.2) nog bekeken of aanvullend soorten aanwezig kunnen zijn.

3.2.2 Aanwezige biotopen

Naast de bureaustudie is ook een veldbezoek aan het besluitgebied en de directe omgeving gebracht. Dit bezoek vond plaats op 3 juli 2024, bij regenachtig, bewolkt weer en een temperatuur van circa 13 graden Celsius. Doel van deze veldverkenning was om een indruk te krijgen van de biotopen ter plaatse en om de geschiktheid van het besluitgebied voor de verschillende soortgroepen te beoordelen. Het veldbezoek heeft niet de status van een volledige veldinventarisatie, maar geeft enkel een globaal beeld van aanwezige soorten, habitats en biotopen op basis van een momentopname.

In het besluitgebied zijn de volgende biotopen aanwezig:

- Schuren en opstallen

- Weiland
- Landschappelijke beplantingen
- Bomenrijen
- akkers / maïs akker
- ruig gras
- Sloten & oevers

3.3 Vogels

3.3.1 Vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten (categorie 1 tot en met 4)

Er zijn verschillende vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond worden beschermd. Deze jaarrond beschermde status is vanwege verschillende redenen. Hieronder wordt in meer detail beschreven of en in welke mate het gebied geschikt kan zijn voor de betreffende soorten.

3.3.1.1 Huismus

Nesten van huismussen zijn te vinden in of tegen allerlei menselijke bebouwing: onder (met name golvende) dakpannen, in neststenen en in kieren en gaten in muren. In schuren, boerderijen en loodsen nestelen huismussen vaak op balkenconstructies in gebouwen. Ook zijn nesten te vinden achter regenpijpen bij al dan niet met klimop begroeide muren en in nestkasten. Soms maakt de huismus in holten van bomen of in dichte struiken een nest, maar dat gebeurt alleen als de hoeveelheid nestgelegenheid een beperkende factor binnen het leefgebied is terwijl er wel voldoende voedsel en schuilmogelijkheden aanwezig zijn. De habitat van de huismus moet voldoen aan een combinatie van een aantal belangrijke elementen, die ook nog eens binnen een straal van enkele meters (dekking bij voedselbronnen) tot enkele honderden meters (nestplek en voedselbronnen) van elkaar moeten liggen. De habitat moet bestaan uit een combinatie van plekken voor nestgelegenheid, voedsel (voor volwassen en juveniele huismussen), dekking (stekelige struiken, groenblijvende struiken en klimplanten, coniferen, klimop), plekken voor stofbaden en drinkwater. Ontbreekt één van de onderdelen of liggen ze te ver van elkaar verwijderd, dan is de habitat niet meer geschikt. (BIJ12 2023).

Aanwezigheid

In het besluitgebied staan verschillende opstallen. De stallen en schuren in het zuiden van het besluitgebied hebben geen dakbeschot en geen andere geschikte kieren en openingen, waardoor redelijkerwijs is uitgesloten dat hier nestlocaties van de huismus aanwezig zijn.

Eén van de schuren in het zuiden van het besluitgebied.

Wel zijn er huismussen waargenomen in de voortuin van Martinalaan 1. Dit huis bevindt zich aan de zuidwestelijke grens buiten het besluitgebied. In en rondom de tuin is veel geschikt groen aanwezig in de vorm van hagen en heesters.

Effectbeoordeling en advies
Indien het struweel tegenover Martinalaan 1 wordt verwijderd, gaat mogelijk essentieel leefgebied voor huismussen verloren. In dat geval is sprake van een schadelijke handeling en een vergunningsplichtig geval. Nader onderzoek naar aanwezigheid van essentieel leefgebied van de huismus is op dat moment noodzakelijk. In de andere delen van het besluitgebied zijn essentiële elementen voor de huismus uitgesloten.

3.3.1.2 Gierzwaluw

Gierzwaluwen broeden in Nederland in stedelijk gebied. Ze broeden in kolonies, onder daken en in gebouwen. Veel gebruikte nestlocaties zijn onder nok- en windveerpannen (er is dan vaak een goede aanvliegroute), onder scheefliggende of kapotte dakpannen, in gaten en kieren onder de dakrand, in dakgootbekisting en bij dakkapellen en daar waar het zink overloopt van de dakkapel naar de dakpannen. Daarnaast worden soms kunstmatige nestkasten of nestpannen, gaten in muren, gaten achter regenpijpen of ventilatieschachten als broedlocatie gebruikt. Nestlocaties dienen een vrije uitvliegroute op minimaal twee à drie meter boven de grond of ander onderliggend oppervlak te hebben. Daken dienen verder minimaal een hellingshoek van 45 graden te hebben om als nestlocatie midden op het dak geschikt te kunnen zijn. Het is dan voor de gierzwaluw mogelijk om in de vleugels te komen (BIJ12 2023).

Aanwezigheid
In het besluitgebied is geen geschikte bebouwing aanwezig waar gierzwaluwen een nest kunnen hebben. De stallen en schuren in het zuiden van het besluitgebied hebben geen dakbeschot en daardoor geen geschikte holtes voor een gierzwaluw om een nest te maken.

Effectbeoordeling en advies
Met de ruimtelijke ontwikkelingen zijn geen negatieve effecten op deze soort te verwachten, omdat essentiële elementen hiervan in het besluitgebied niet aanwezig zijn. Nader onderzoek is derhalve niet noodzakelijk.

3.3.1.3 Boomvalk, buizerd, havik, ransuil, roek, sperwer, wespendief, zwarte wouw

De boomvalk is een schaarse broedvogel die leeft in open landschappen, meestal met water in de buurt. De boomvalk broedde oorspronkelijk veel op heiden, in bossen en langs bosranden op zandgrond. Tegenwoordig broedt zij echter meer in open agrarische landschappen en aan de rand van steden. Ook in gebieden die rijk zijn aan menselijke verstoring zoals sport-, bedrijfsterreinen of langs snelwegen wordt door de boomvalk gebroed. Dit heeft deels te maken met een toenemende predatiedruk van havik in het oorspronkelijke broedgebied. De boomvalk gebruikt voornamelijk nesten van kraaien maar ook duiven of andere roofvogels om in te broeden en gedraagt zich in broedtijd onopvallend. Nesten kunnen in boomgroepen, vrijstaande bomen maar ook op hoogspanningsmasten aanwezig zijn. De broedperiode is in mei-juni (SOVON 2002, www.vogelbescherming.nl).

De buizerd heeft de voorkeur voor een afwisselend landschap waar bossen worden afgewisseld door open terrein, weilanden en houtwallen. De combinatie van een bos of bosje met nabijgelegen open land is ideaal. De buizerd maakt in de meeste gevallen gebruik van een bestaand kraaien- of blauwe reigernest, en bouwt deze verder uit tot een omvangrijk nest. Het territorium en bijbehorende nesten wordt jaarrond verdedigd. Nesten bevinden zich in hoge bomen tussen de 6 en 27 meter, grofweg tussen de 1/3 en 2/3 van de boomhoogte. Het nest bevindt zich direct langs de stam of soms op een zijtak, enkel in grove dennen ook in de boomtop (SOVON, 2002).

De havik komt voornamelijk voor in naald- en loofbos en kan een territorium levenslang bezetten. Ook moerasbos en parken worden gebruikt. Door onderlinge concurrentie en voedselgebrek in bosgebieden worden ook steeds vaker dieren in groengebieden rond de stad aangetroffen. De havik maakt (meestal) zelf een nest hoog in de kroon van een boom welke vaak jarenlang achtereen wordt gebruikt. Soms wordt een nest van een andere roofvogel opgelapt. Meestal worden naaldbomen maar soms ook loofbomen gebruikt. De broedtijd loopt van eind maart tot begin juli (SOVON 2002, www.vogelbescherming.nl).

Ransuilen broeden in allerlei gebieden, waar open veld aanwezig is met voldoende muizen. Ze mijden grote bossen, boomloze gebieden en steden. Tegenwoordig wordt vooral in kleine bosjes en agrarisch cultuurland gebroed. De soort nestelt in een oud nest van een andere soort, bij voorkeur van ekster of zwarte kraai, maar soms ook

van houtduif, buizerd of havik. Ze broeden bij voorkeur in naaldbomen, die het beste dekking geven, maar ook in loofbomen, houtwallen, boomgroepen en solitaire bomen. De broedperiode is van half februari tot eind juli, waarbij eileg plaatsvindt van half maart tot half april. (SOVON 2002, www.sovon.nl, www.vogelbescherming.nl).

Het habitat van de roek bestaat uit vochtige gras- en bouwlanden met verspreid staande clusters van bomen. Ook parklandschappen en parken aan de rand van vochtige landbouwgebieden worden gebruikt. De roek is een kolonievogel. De nesten bevinden zich in clusters van hogere bomen van 15-25 hoogte. Er worden verschillende boomsoorten gebruikt, waarbij de aanwezigheid van stevige takvorken op enkele meters hoogte leidend is bij de boomkeuze. De functionele leefomgeving rond een nestplaats van een roek moet bestaan uit een combinatie van voldoende volwassen bomen van minimaal 15 meter hoog. Een gevarieerd boomsoortenbestand en minimaal 1,5 hectare vochtig bemest gras- of bouwland binnen een straal van 1500 meter van de nestlocatie (BIJ12 2017, SOVON 2002).

De sperwer komt voor in allerlei typen bos en kleinschalig landschap met boomgroepen. De soort broedde traditioneel in dichte, niet te oude naaldbossen of gemengde bossen. Onder andere door toename van de havik, die in vergelijkbaar gebied leeft en ook op de sperwer jaagt, broedt de sperwer tegenwoordig echter op allerlei plekken in dichte loofbosjes, wegbeplanting en stadstuinen. De sperwer maakt elk jaar een nieuw nest binnen het bezette territorium, vaak dicht bij het oude. Het nest wordt direct aan de stam op dikke takken gebouwd. Soms wordt het oude nest van een houtduif verder uitgebouwd. De soort broedt van eind april tot eind juni (SOVON, 2002).

De wespendief nestelt in de kruin van hoge loof- en naaldbomen. Deze wordt echter snel over het hoofd gezien omdat ouders met jongen tot meer dan vijf kilometer van het nest foerageren en de balts boven dit gehele territorium kan plaatsvinden. De soort bouwt jaarlijks een nest of knapt een oud nest op. Als voedsel worden vooral sociale wespen en hun larven en poppen gegeten, maar de wespendief eet ook ander dierlijk voedsel zoals kleine zoogdieren, reptielen of amfibieën. De wespendief start pas in de laatste decade van mei met de ei-leg. De jongen zijn vanaf half augustus vliegvlug en worden dan nog twee weken verzorgt (SOVON, 2002).

De zwarte wouw is een is een soort die in veel verschillende soorten landschap voorkomt, van laagland, bos- en waterrijke gebieden zoals rivierdalen met ooibossen en moerasgebieden. De soort nestelt in halfopen landschappen, doorgaans in de buurt van visrijke wateren, maar vooral in moerasbos. In Nederland is het een uitermate zeldzame broedvogel en zijn maar enkele broedgevallen bekend. Verreweg de meeste zwarte wouwen vertonen zich tijdens de voorjaarstrek, vooral in april en mei. Volwassen vogels trekken gemiddeld enkele weken eerder door dan onvolwassen vogels en blijven veel minder vaak enige tijd hangen. De broedtijd is van april tot en met juni (SOVON 2020, www.vogelbescherming.nl).

Aanwezigheid
Tijdens het veldbezoek was er veel blad aan de bomen. Hierdoor was er onvoldoende zicht om de bomen te controleren op aanwezigheid van nesten. Aanwezigheid van essentiële elementen van roofvogels kan daarom niet op voorhand worden uitgesloten.

Effectbeoordeling en advies
Indien er bomen worden gekapt binnen het besluitgebied, dan gaan er mogelijke nestplaatsen van roofvogels verloren. Daarnaast kunnen eventueel aanwezige nesten worden verstoord tijdens de aanleg- en gebruiksfase. In beide gevallen is sprake van een schadelijke handeling en een vergunningsplichtig geval. Gezien er onvoldoende zicht was tijdens het veldbezoek, is een wintercheck noodzakelijk. Ten tijde van het schrijven van deze revisie heeft een wintercheck bij het besluitgebied plaatsgevonden. Echter heeft er geen wintercheck rondom de mogelijk beoogde ontsluitingsweg plaatsgevonden. Door het aanleggen van de ontsluitingsweg worden mogelijk nestenplaatsen van roofvogels verstoord bij de Klettersteeg. Indien de opdrachtgever de ontsluitingsweg buiten het broedseizoen (februari – augustus) realiseert, is een wintercheck niet noodzakelijk Als de ontsluitingsweg in het broedseizoen wordt gerealiseerd is een wintercheck noodzakelijk.

3.3.1.4 Kerkuil en steenuil

De kerkuil komt voor in cultuurland met gras- en bouwlanden die begrensd worden door kruidenrijke akkerranden, houtwallen, heggen of bosjes. Kerkuilen broeden vooral in de hoge, donkere en tochtvrije delen van boerenschuren, kerken, kastelen en torens en bij hoge uitzondering in een holle boom. Tegenwoordig broedt 90 procent van de gevallen in een speciale nestkast. De kerkuil is zeer honkvast en blijft zijn hele leven in de buurt van zijn gekozen leefgebied. De broedlocatie is vaak een andere als de winterverblijfplek (SOVON 2002).

De steenuil is een honkvaste soort die het gehele jaar in een klein territorium van enkele honderden meters verblijft. Het jachtgebied bestaat uit open terrein met lage vegetatie. Nesten worden het gehele jaar ook als verblijfplaats gebruikt. Nestplaatsen bevinden zich op erven van burgerwoningen, bij boerderijen in agrarisch cultuurlandschap en aan dorpsranden. Nesten worden hier in boomholten, nestkasten of nauwe ruimten in gebouwen gemaakt. De soort broedt vanaf maart tot mei. De jongen vestigen zich op korte afstand van het ouderlijk territorium (SOVON 2002, BIJ12 2017).

Aanwezigheid
Op basis van NDFF gegevens zijn beide uilensoorten waargenomen rond schuren en loodsen direct ten zuiden van het besluitgebied. Daarnaast is de steenuil ook waargenomen in het besluitgebied. Daarnaast vormen de aanwezige natuurlijke elementen in het besluitgebied, zeer geschikt habitat voor beide soorten.

Tijdens het veldbezoek was het verder niet mogelijk om de schuren en opstallen van binnen te inspecteren op sporen van beide uilensoorten.

Effectbeoordeling en advies

Met de voorgenomen ontwikkeling gaat mogelijk essentieel leefgebied en/of nestplaatsen van zowel de kerkuil als de steenuil verloren. In dat geval is sprake van een schadelijke handeling en een vergunningsplichtig geval. Nader onderzoek is derhalve noodzakelijk.

3.3.1.5 Overige vogelsoorten

Aanwezigheid

Andere vogelsoorten waarvan het nest jaarrond is beschermd, nestelen op hoge gebouwen (slechtvalk), op richels van bergen of steengroeven en soms op oude roofvogelnesten (oehoe), langs stromende beken (grote gele kwikstaart), of op speciale nestpalen (ooievaar) (SOVON 2002, vogelbescherming.nl, sovon.nl). Deze elementen zijn niet in het besluitgebied aanwezig. Nesten van deze vogelsoorten worden niet in het besluitgebied verwacht.

Effectbeoordeling en advies

Met de ruimtelijke ontwikkelingen zijn geen negatieve effecten op deze soorten te verwachten, omdat essentiële elementen hiervan in het besluitgebied niet aanwezig zijn. Nader onderzoek is derhalve niet noodzakelijk.

3.3.2 Vogelsoorten met mogelijk jaarrond beschermd nest (categorie 5)

Voor een aantal soorten geldt dat de nesten enkel jaarrond beschermd zijn als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Er kan bijvoorbeeld gedacht worden aan een situatie waar de huidige broedlocatie zal worden vernield en broedlocaties in de omgeving zeer schaars zijn. Een categorie 5-soort is dan niet flexibel genoeg om een andere broedlocatie te vinden.

3.3.2.1 Aanwezigheid

Tijdens het veldbezoek zijn er categorie 5-soorten waargenomen zoals de ekster.

3.3.2.2 Effectbeoordeling en advies

Met de ruimtelijke ontwikkelingen zijn geen negatieve effecten op categorie 5 soorten te verwachten, omdat er voldoende essentiële elementen, zoals broedlocaties, in de omgeving van het besluitgebied aanwezig zijn. Van zwaarwegende ecologische factoren is derhalve geen sprake, waardoor de nesten niet jaarrond beschermd zijn. Wel dient nog steeds rekening gehouden te worden met broedende vogels zoals is beschreven in paragraaf 3.3.3.

3.3.3 Vogelsoorten met niet-jaarrond beschermde nesten

3.3.3.1 Aanwezigheid

Tijdens het veldbezoek zijn in het besluitgebied soorten met niet jaarrond beschermde nesten aangetroffen als houtduif en roodborst. Dergelijke soorten kunnen mogelijk in het besluitgebied tot broeden komen.

3.3.3.2 Effectbeoordeling en advies

Bij de toekomstige ontwikkeling zouden nesten van broedende vogels kunnen worden beschadigd of vernield, wat verboden is onder de Omgevingswet. De periode

waarin de meeste vogelsoorten broeden, loopt globaal van half maart tot half augustus, maar ook broedgevallen buiten deze periode zijn beschermd. Om overtreding van de wet te voorkomen adviseren wij om de geplande ruimtelijke ontwikkeling buiten de broedperiode te starten. Op deze manier worden geen in gebruik zijnde nesten beschadigd of vernield. Ook zullen vogels in en direct rond het besluitgebied geen nest bouwen, omdat te veel verstoring aanwezig is.

Indien de werkzaamheden echt in de broedperiode gestart moeten worden, is nader onderzoek naar broedende vogels noodzakelijk. Kort voor de start van de werkzaamheden dient dan door een ecoloog met kennis van vogels door middel van één veldbezoek onderzocht te worden of broedende vogels in en direct rond het besluitgebied aanwezig zijn. Als deze niet aanwezig zijn, kunnen de werkzaamheden starten. Als wel een broedende vogel aanwezig is, mogen de werkzaamheden niet starten. Er dient dan met een ecoloog met kennis van vogels naar een oplossing gezocht te worden.

3.4 Planten

De vaatplanten die zijn beschermd middels de Omgevingswet betreffen veelal zeldzame soorten, waarvan de meeste Rode Lijst-soorten, met specifieke groeiplaatsen in met name stabiele en natuurlijke biotopen, zoals bossen, zeeduinen, kalkgraslanden, beekdalen, veengronden en moerassen. Ook is een aantal soorten beschermd die groeit op oude en verweerde muren en zijn enkele zeldzame akkerplanten beschermd. Een deel van de beschermde planten komt alleen voor in Zuid-Limburg. Veel soorten komen voornamelijk voor op kalkhoudende en voedselarme grond (Sparrius et al. 2012). Naast de beschermde vaatplanten zijn er twee mossoorten beschermd. Beide soorten zijn zeer zeldzaam. Tonghaarmuts is in Nederland gevonden in vochtige, jonge wilgenbossen en in jonge aanplant van zomereik. Geel schorpioenmos groeit op moskussens op venig substraat (Janssen en Schamineé 2004, verspreidingsatlas.nl).

Het besluitgebied bestaat uit agrarisch gebied met landschapselementen en enkele gebouwen. Het agrarisch gebied wordt intensief beheerd, met maïs op de akkers en Engels raaigras op de weilanden. Beschermde plantsoorten komen hier niet voor. Tijdens het veldbezoek werden verder ook geen aanwijzingen gevonden dat bijzondere groeiplekken voor beschermde plantsoorten aanwezig zijn. Ook komt het biotoop van de soorten die uit de analyse van verspreidingsgegevens in de omgeving voorkomen in zijn geheel niet overeen. Daarom kan de aanwezigheid van beschermde plantsoorten in het besluitgebied op voorhand uitgesloten worden.

3.5 Grondgebonden zoogdieren

Beschermde grondgebonden zoogdieren waarvoor geen provinciale vrijstelling geldt, komen voornamelijk voor in natuurlijke- of half-natuurlijke habitats zoals bos, heide of kleinschalig agrarisch landschap. Een aantal soorten is zeer zeldzaam en komt alleen in Zuid-Limburg voor. Dit geldt voor hamster, hazelmuis, eikelmuis, molmuis, lynx en wilde kat. Ook de wolf is zeer zeldzaam. Andere soorten, zoals bever, boommarter, das, eekhoorn, steenmarter, waterspitsmuis en wild zwijn komen algemener voor. Met name eekhoorn en steenmarter worden ook regelmatig in meer stedelijk gebied aangetroffen (Lange et al. 2003, verspreidingsatlas.nl).

Volgens de verspreidingsatlas.nl komen de boommarter, bunzing, das, haas, konijn, eekhoorn, hermelijn, wezel, steenmarter in de omgeving van het besluitgebied voor. Op basis van het veldbezoek worden er geen andere grondgebonden zoogdieren in het plangebied verwacht.

3.5.1 Das

De das leeft in allerlei soorten biotopen en heeft een voorkeur voor een kleinschalig landschap, met akkers, bosjes, weiland en houtwallen. Leefgebied van de das moet voldoende dekking bieden, met weinig verstoring, een groot voedselaanbod, een bodem waarin ze goed kunnen graven en met een grondwaterstand lager dan 1,5m onder het maaiveld. De das is een omnivoor. Het belangrijkste voedsel voor de das zijn regenwormen. Daarnaast eten ze vruchten, noten, granen, paddenstoelen, knaagdieren, egels, slakken en insecten.

3.5.1.1 Aanwezigheid

Het besluitgebied bevat veel geschikt leefgebied voor de das. Er zijn verschillende houtwallen aanwezig die afgewisseld worden met akkers, begrazingsweiden en graslanden. Er is daarmee voldoende schuilgelegenheid, mogelijkheden voor burchten en voedselaanbod. Daarnaast is er in 2017, volgens gegevens uit de NDFF, een das waargenomen in het besluitgebied en ten noordoosten van het besluitgebied. Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen aangetroffen die wijzen op het gebruik van het besluitgebied door de das. Ondanks dat er geen sporen gevonden zijn is niet op voorhand uit te sluiten dat de das in het besluitgebied voorkomt. Nader onderzoek naar de aanwezigheid van de das is noodzakelijk.

3.5.1.2 Effectbeoordeling en advies

Met de voorgenomen ontwikkeling gaan essentiële elementen van de das verloren. Op dat moment is er sprake van een schadelijke handeling dat leidt tot een vergunningsplichtig geval. Nader onderzoek is derhalve noodzakelijk.

3.5.2 Eekhoorn

De eekhoorn leeft in allerlei typen bos en is ook in tuinen of parken (in de omgeving van bos) aan te treffen mits daar voldoende voedsel beschikbaar is. Ze maken een bolvormig nest van takken en bladeren op minimaal 5 meter hoogte in de boom. Ook natuurlijke boomholtes, oude kraaien- of eksternesten, nestkasten of spechtenholen worden als nestlocatie gebruikt (zoogdiervereniging.nl).

3.5.2.1 Aanwezigheid

In en direct grenzend aan het besluitgebied zijn meerdere bomenrijen en struweelranden aanwezig die geschikt zijn voor de eekhoorn. Tijdens het veldbezoek is er getracht om de bomen te controleren op eekhoornnesten of sporen van eekhoorns. Door het aanwezige bladerdek was er onvoldoende zicht om aanwezigheid van eekhoornnesten in de struweelranden uit te sluiten. Ten tijde van het schrijven van deze revisie heeft de wintercheck plaatsgevonden en zijn geen potentiële (grote) nesten of eekhoornnesten waargenomen.

3.5.2.2 Effectbeoordeling en advies

Met de voorgenomen ontwikkeling gaan mogelijke essentiële elementen van de eekhoorn verloren. Gezien de bomen niet konden worden gecontroleerd op aanwezigheid van eekhoornnesten, is een wintercheck noodzakelijk.
Ten tijde van het schrijven van deze revisie heeft de wintercheck rondom het besluitgebied plaatsgevonden. Hierbij zijn geen (grote) potentiële nesten voor de eekhoorn waargenomen. Derhalve is onderzoek naar de eekhoorn in het besluitgebied niet noodzakelijk. Voor de ontsluitingsweg heeft de wintercheck nog niet plaatsgevonden. Indien de opdrachtgever kan waarborgen dat de ontsluitingsweg buiten de kwetsbare periode (februari tot augustus) wordt gerealiseerd. Als dit niet gewaarborgd kan worden is een wintercheck voor bomen rondom de Klettersteeg noodzakelijk.

3.5.3 Kleine marters (bunzing, hermelijn, wezel)

De bunzing komt vooral voor in halfopen bossen en uiterwaarden. Daarnaast komen ze ook voor in halfopen landschappen, zowel natuurlijke als door de mens gecreëerde gebieden. Dichte bebossing, naaldbossen en bossen in een laat stadium van successie worden in de regel vermeden. Ze komen voor op zowel droge als natte gronden, met een voorkeur voor oevers langs wateren wegens een voorkeur voor aquatische dieren zoals amfibieën. De bunzing is echter een generalistische predator. De bunzing kan ook in meer verstedelijk gebied voorkomen, met name in de winter. De bunzing maakt gebruik van bovengrondse rustplaatsen en ondergrondse verblijfplaatsen. Verblijfplaatsen kunnen zijn in oude holen van onder andere konijn, vos en das, maar ze wanneer nodig kan de bunzing ook eigen holen graven. Daarnaast kunnen nestplaatsen voorkomen onder steenhopen, boomholtes, holtes/kieren tussen wortels van bomen en takkenrillen (BIJ12, 2024).

De hermelijn komt voor in een breed scala van gebieden, waaronder weilanden, klein cultureel landschap, duinen, langs beken en rivieren in beboste gebieden. Hierbij gaat de voorkeur uit naar nat hooiland en droge gebieden worden vermeden. De omvang van het leefgebied kan afhankelijk van voedselaanbod erg variëren, namelijk tussen de enkele tot honderden hectares. De prooidieren van de hermelijn zijn voornamelijk konijn, woelrat en aardmuis. Verblijfplaatsen van de hermelijn kunnen voorkomen in tunnels onder mossen, mosbollen, houtstapels, onder/tussen (boom)wortels, boomholtes en holen van ratten, konijnen en muizen (BIJ12, 2024).

De wezel is niet gebonden aan een bepaald landschapstype maar heeft een voorkeur voor een kleinschalig (cultuur-) landschap. Daarnaast komen ze voor in bossen, duinen en natuurlijke graslanden als uiterwaarden, weide en akkerland. De aanwezigheid van voldoende dekking in de vorm van bosschages, houtstapels of heggen is essentieel voor de wezel. Echter is dit minder van belang bij een lagere predatiedruk en/of verstoring. De verblijfplaats van de wezel komt met name voor in bedekte, geïsoleerde en droge locaties en in mindere mate in open locaties. De verblijfplaats van de wezel is in allerlei soorten holen of openingen en heeft daarbij al genoeg aan een diameter van 2,5 cm. Echter kan een verblijfplaats ook voorkomen in holtes van bomen, tussen/onder boomwortels, holen van rat en mol (BIJ12, 2024).

3.5.3.1 Aanwezigheid

De aanwezige natuurlijke elementen in het besluitgebied vormt zeer geschikt leefgebied voor alle kleine martersoorten.

3.5.3.2 Effectbeoordeling en advies

Met de voorgenomen ontwikkeling gaat mogelijk essentieel leefgebied verloren van de bunzing, hermelijn en wezel. Het besluitgebied heeft geschikt leefgebied voor de kleine marterachtigen. Dit is voldoende om de potentiële aanwezigheid aan te tonen. Er kan direct een vergunning aangevraagd worden en mitigerende maatregelen voor de soorten getroffen worden. Derhalve is nader onderzoek is niet nodig.

3.5.4 Boommarter

De boommarter leeft bij voorkeur in bossen (type en leeftijd maakt weinig uit). Boommarters kiezen hun rustplaatsen vaak in boomholten, konijnen-, vossen of dassenholen, tussen boomwortels of onder takkenbossen. Nesten waar de jongen grootgebracht worden, zitten vaak in oude spechten- of eekhoornholen, regelmatig in inrottingsholten en soms in gebouwen die in of aan de rand van het bos staan. Het leefgebied moet voldoende voedsel bieden in de vorm van insecten (bijvoorbeeld hommel- en wespenbroed), vogels en eieren, kleine zoogdieren (van muis tot konijn), aas, bessen, vruchten en af en toe een eekhoorn. Boommarters kunnen goed zwemmen. Ze leven solitair. Het territorium van een mannetje is circa 1.000 ha groot en overlapt (deels) dat van meerdere vrouwtjes.

3.5.4.1 Aanwezigheid

Tijdens het veldbezoek konden de aanwezige bomen in het besluitgebied onvoldoende worden gecontroleerd op aanwezigheid van geschikte boomholtes. Daarnaast is er volgens NDFF gegevens in 2021 een boommarter waargenomen rond Klettersteeg 27. Hoewel er geen bos in het besluitgebied en de directe omgeving aanwezig is, is het niet onmogelijk dat de boommarter een verblijfplaats heeft in de struweelranden. Onderzoek naar aanwezigheid van geschikte boomholtes tijdens de wintercheck is dan ook noodzakelijk.
Ten tijde van het schrijven van deze revisie heeft de wintercheck rondom het besluitgebied plaatsgevonden. Er worden geen bomen geveld waarin holtes in aanwezig zijn. Derhalve is onderzoek naar de soort niet noodzakelijk. Voor de ontsluitingsweg heeft de wintercheck nog niet plaatsgevonden. Indien de opdrachtgever kan waarborgen dat de ontsluitingsweg buiten de kwetsbare periode (half maart tot augustus) wordt gerealiseerd, is deze wintercheck niet noodzakelijk. Als dit niet gewaarborgd kan worden is een wintercheck voor bomen rondom de Klettersteeg noodzakelijk.

3.5.4.2 Effectbeoordeling en advies

Met de voorgenomen ontwikkeling gaan mogelijke essentiële elementen van de boommarter verloren. Nader onderzoek is derhalve noodzakelijk om meer zekerheid te krijgen over de aan- of afwezigheid van de boommarter in het besluitgebied.

3.5.5 Steenmarter

De steenmarter leeft bij voorkeur in een kleinschalig, parkachtig landschap. De soort is met name aanwezig in de nabijheid van dorpen, boerderijen en ook steden. Elementen als groenstroken, heggen, bosjes en greppels zijn belangrijk voor het vinden van voedsel en als dekking. Binnen zijn leefgebied heeft de steenmarter vele schuilplaatsen, zoals boomholtes, takkenhopen, dicht struweel en ruimtes in bebouwing. Hier bewoont de soort bijvoorbeeld zolders, kruipruimtes of ruimtes in de spouw (www.zoogdiervereniging.nl).

3.5.5.1 Aanwezigheid

Ook voor de steenmarter zijn geschikte elementen voor leefgebied in het besluitgebied aanwezig. De stallen en schuren in het zuiden van het besluitgebied kunnen allemaal potentiële voortplantingsplaatsen vormen voor de steenmarter. Aanwezigheid van de soort in het besluitgebied kan op voorhand niet uitgesloten worden. Nader onderzoek is nodig om meer zekerheid te krijgen over de aan- of afwezigheid van deze martersoort in het besluitgebied.

3.5.5.2 Effectbeoordeling en advies

Met de voorgenomen ontwikkeling gaan mogelijke essentiële elementen van de steenmarter verloren. Nader onderzoek is derhalve noodzakelijk.

3.5.6 Konijn en haas

Konijnen leven in holen en hebben daarom een voorkeur voor zandige bodems waarin het makkelijk graven is. Ze prefereren halfopen landschappen zoals perken, tuinen en bosranden en mijden vochtige terreinen zoals moeras en veen of zware klei, omdat ze

daarin geen holen kunnen graven. Ook in open polderlandschap ontbreekt het konijn veelal. In de duinen zijn konijnen belangrijke grazers (zoogdiervereniging, z.d.).

De haas is van oorsprong een bewoner van steppen en open bosland. Hij heeft zich Europa aangepast aan gras- en akkerland, met voorkeur voor kleinschalige landbouwgebieden met afwisselende gewassen. Soms komt de haas op grote, open terreinen voor. Bosranden, windkeringen, ruigtezomen en heggen worden als rustplaats gekozen, vooral in de winter. Ook in hoger gras of tussen de kluiten van een geploegde akker hebben hazen hun legers, ondiepe uithollingen in de vegetatie. In de paartijd of rammeltijd vechten hazen hevig waarbij ze als boksers tegenover elkaar staan en flinke klappen uitdelen. Het kan daarbij gaan om mannen die om een vrouwelijke haas vechten, maar ook om een vrouw de het mannetje van zich afhoudt. De bronsttijd begint rond februari (soms al eerder) en duurt tot september (zoogdiervereniging).

3.5.6.1 Aanwezigheid

Vanaf september 2024 zijn de haas en konijn niet meer vrijgesteld in de provincie Utrecht. Tijdens het veldbezoek is er een haas waargenomen in het noordoosten van het besluitgebied. Daarnaast vormt het besluitgebied geschikt leefgebied voor het konijn doordat de bodem bestaat uit zandgrond. Nader onderzoek naar het konijn is derhalve noodzakelijk.

3.5.6.2 Effectbeoordeling en advies

Met de voorgenomen ontwikkeling gaat mogelijk essentieel leefgebied verloren van konijn en haas. Gezien de haas al waargenomen is, dient er voor deze soort en vergunningsaanvraag te worden opgesteld. Voor aanwezigheid van het konijn is nog nader onderzoek noodzakelijk gezien er mogelijk essentiële elementen kunnen verloren gaan met de voorgenomen ontwikkeling.

3.6 Vleermuizen

Vleermuizen zijn globaal op te delen in gebouwbewonende soorten zoals gewone dwergvleermuis en boombewonende soorten als rosse vleermuis en watervleermuis Daarnaast bestaan soorten die van beide elementen gebruikmaken. Daarbij is ook onderscheid te maken in zomer- en winterverblijfplaatsen van de verschillende soorten. Sommige soorten zoals de gewone dwergvleermuis verblijven het gehele jaar in gebouwen (spouwmuren, achter gevelbetimmeringen, etc.). Andere soorten als de rosse vleermuis verblijven jaarrond in bomen (in holten, holen en achter loshangend schors). De watervleermuis overwintert echter weer in bunkers, grotten en kelders en verblijft in de zomerperiode in boomholten (Dietz et al. 2011).

Volgens de verspreidingsatlas.nl komen gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, rosse vleermuis, meervleermuis en watervleermuis in de buurt van het besluitgebied voor. Alle vleermuissoorten,

alsmede hun verblijfplaatsen, essentiële foerageergebieden en vliegroutes zijn beschermd volgens de Omgevingswet.

3.6.1 Verblijfplaatsen

Gebouwbewonende vleermuizen hebben hun verblijfplaats achter bijvoorbeeld gevelbetimmering, in spouwmuren, achter dakbeschot, achter luiken en in schoorstenen (BIJ12 2017e, Dietz et al. 2011). Boombewonende soorten worden gevonden in holten en spleten in bomen en achter loshangend schors. Bomen dienen hiervoor een zekere diameter en leeftijd te hebben. Zo hebben vleermuizen genoeg ruimte in de boom. Grofweg zijn loofboomsoorten als eik en beuk jonger dan 60 jaar en naaldboomsoorten jonger dan ongeveer 30 jaar voor een spechtenhol (waar boombewonende vleermuizen vaak gebruik van maken) nog niet geschikt (Zoogdiervereniging & Probos 2012).

3.6.1.1 Aanwezigheid gebouwbewonende vleermuissoorten

In het zuiden van het besluitgebied zijn meerdere stallen en schuren aanwezig. De bebouwing kon tijdens het veldbezoek enkel op afstand worden beoordeeld op geschiktheid voor verblijfplaatsen van vleermuizen. Een deel van de schuren lijkt ongeschikt gezien deze een golfplaten dak bevatten en geen dakbeschot lijken te hebben. Het andere deel van de schuren lijkt wel geschikt voor vleermuizen. Het wordt geadviseerd om tijdens de wintercheck/sporenonderzoek, de schuren te controleren op geschiktheid voor verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen. Ten tijde van het schrijven van de revisie is vastgesteld dat de schuren in het zuiden behouden blijven.

3.6.1.2 Aanwezigheid boombewonende vleermuissoorten

In het besluitgebied staan veel bomen. Een deel daarvan zijn groot genoeg om holtes en andere verblijfsmogelijkheden voor boombewonende vleermuissoorten te herbergen. Er was tijdens het veldbezoek onvoldoende zicht door het aanwezige bladerdek om aanwezigheid van holtes volledig uit te sluiten.

3.6.1.3 Effectbeoordeling en advies

Met de voorgenomen ontwikkeling worden de aanwezige schuren mogelijk gesloopt en gaan bomen mogelijk verloren. Gezien de bebouwing en de bomen onvoldoende konden worden beoordeeld op geschiktheid van vleermuizen, wordt er geadviseerd om de bomen en de aanwezige opstallen te controleren op geschiktheid voor verblijfplaatsen van vleermuizen. Mochten er mogelijke verblijfplaatsen voor vleermuizen worden aangetroffen in de bebouwing en/of in bomen, dan is nader onderzoek noodzakelijk.

Ten tijde van het schrijven van deze revisie zijn de bomen en schuren gecontroleerd. Ook is duidelijk geworden dat er geen schuren of bomen met potentiële verblijfplaatsen verloren, waardoor nader onderzoek naar verblijfplaatsen niet noodzakelijk is.

Voor het realiseren van de ontsluitingsweg, is de afstand tot de bomen bij de Klettersteeg te groot (circa 65 meter). Deze bomen blijven behouden en de afstand is te groot voor lichtstraling op mogelijke verblijfplaatsen van vleermuizen. Een

negatief effect is daarom uit te sluiten. Een wintercheck voor geschikte boomholtes voor vleermuizen en nader onderzoek is derhalve niet noodzakelijk.

3.6.2 Essentieel foerageergebied

Alle in Nederland voorkomende vleermuizen leven van insecten. Zij foerageren daarom op plaatsen waar veel insecten aanwezig zijn. Voorbeelden van veel voorkomende foerageergebieden zijn openingen op kruinhoogte tussen bomen, boven water en in de luwte van dijken. Als een dergelijk foerageergebied van zeer groot belang is voor vleermuizen van een bepaalde verblijfplaats, kan gesproken worden van een essentieel foerageergebied. Als een dergelijk foerageergebied verloren zou gaan, zou de voedselvoorziening van deze vleermuizen verdwijnen, waardoor ze de verblijfplaats moeten verlaten. Het verdwijnen van het foerageergebied leidt zo tot het niet meer functioneren van de verblijfplaats. Dergelijk essentieel foerageergebied is beschermd.

3.6.2.1 Aanwezigheid

Het besluitgebied omvat veel onderdelen die geschikt zijn als foerageergebied voor vleermuizen. Zeker de combinatie van struweelranden met sloten. Daarnaast bestaat het besluitgebied uit een relatief groot oppervlak en ligt het dicht bij bebouwing. Mogelijk gaan hier soorten foerageren die een verblijfplaats hebben in het stedelijk gebied. Het is daarom niet uit te sluiten dat er essentieel foerageergebied voor vleermuizen in het besluitgebied aanwezig is.

3.6.2.2 Effectbeoordeling en advies

Met de voorgenomen ontwikkeling gaat mogelijk essentieel foerageergebied van vleermuizen verloren of wordt dermate verstoord dat de functie als foerageergebied verloren gaat. Nader onderzoek is derhalve noodzakelijk.

3.6.3 Essentiële vliegroutes

Om zich van hun verblijfplaatsen naar hun foerageergebied te verplaatsen worden door een aantal soorten steeds dezelfde lijnvormige elementen gebruikt. Bijvoorbeeld de gewone dwergvleermuis gebruikt vaak bomenrijen waaraan het zich kan oriënteren. Als een dergelijke route verdwijnt of onderbroken wordt, vervalt deze mogelijkheid om van verblijfplaats naar foerageergebied te komen. Vleermuizen moeten dan een alternatieve route zoeken. Als dit niet mogelijk is en als de vliegroute door veel vleermuizen wordt gebruikt, kan dit een groot negatief effect op de vleermuizenpopulatie in het gebied hebben (Limpens et al. 2004). Daarom zijn dergelijke vliegroutes beschermd.

3.6.3.1 Aanwezigheid

In het besluitgebied loopt een groot aantal doorlopende groenstructuren die potentiële verblijfplaatsen van binnen en buiten het besluitgebied verbindt met geschikte foerageergebieden voor vleermuizen. Deze kunnen dus als vliegroutes dienen.

3.6.3.2 Effectbeoordeling en advies

Hoewel er wordt verwacht dat een deel van de aanwezige doorlopende groenstructuren behouden blijft, zal er met de komst van nieuwbouw een significante

toename zijn van lichtverstoring. Daarnaast worden er aansluitingswegen aangelegd. Hiervoor zullen de bomenrijen op enkele plekken doorbroken worden. Nader onderzoek is daarom noodzakelijk.

3.7 Reptielen

Reptielen komen in ons land voornamelijk voor op de hogere zandgronden, in duin-, bos- of heidegebieden. De ringslang komt daarnaast ook voor in veengebieden en laat zich ook in meer stedelijk gebied zien. Deze soort komt vooral voor ten noorden van de grote rivieren. De muurhagedis is gebonden aan warme, stenige plekken en leeft in Nederland vooral in Maastricht en is daarnaast op verschillende plaatsen uitgezet. (Creemers en van Delft 2009).

Volgens de verspreidingsatlas.nl komen de hazelworm, ringslang en levendbarende hagedis in de omgeving van het besluitgebied voor.

3.7.1 Hazelworm

De hazelworm leeft in bossen, bosranden, houtwallen en heide maar ook in parken en tuinen in een bosrijke omgeving. De soort wordt het meest in de randzone van heide- en bosterreinen aangetroffen. Het leefgebied bestaat uit enigszins vochtige, met dichte vegetatie bedekte gebieden. Ze hebben daarbij een voorkeur voor habitats met voldoende gevarieerde structuur in de vegetatie en ook met holen en gaten in de grond. Door deze variatie kunnen de dieren hun temperatuur regelen zonder in alle openheid te hoeven zonnebaden. Ook in kleinschalig cultuurlandschap kan de soort worden aangetroffen. Hazelwormen leven deels ondergronds, onder blad of onder heidestruiken. De overwintering gebeurt ondergronds, in droge holten, die gedeeltelijk zelf gegraven zijn (Creemers & van Delft, 2009).

In het besluitgebied is geen bos aanwezig maar wel struweelranden. Het besluitgebied ligt geïsoleerd van bos en andere geschikte elementen. De hazelworm is erg gevoelig voor versnippering en niet erg mobiel. Daarnaast is de hazelworm, volgens NDFF gegevens, de afgelopen tien jaar niet in de omgeving waargenomen. Aanwezigheid van de soort kan daarom op voorhand worden uitgesloten.

3.7.2 Levendbarende hagedis

Het habitat van de levendbarende hagedis bestaat uit vochtige gebieden zoals natte heiden, drogere delen van moerassen of veengebieden, duinen, open bossen en bosranden. Heide en hoogveen zijn een voorkeurshabitat. De soort wordt ook vaak in bermen, dijken en langs spoorlijnen aangetroffen welke van grote betekenis zijn voor de uitwisseling tussen populaties. Ook in half-natuurlijke graslanden en ruigten kan de soort gedijen. Open plekken om te zonnen zijn een voorwaarde voor vestiging. Winterverblijven bestaan uit vorstvrije plekken in zeggepollen, zandholen of onder boomstronken (Creemers & van Delft, 2009).

In het besluitgebied zijn geen heide(achtige)gebieden aanwezig en ook geen ruigten of verruigde bermen. Er is daarom geen geschikt leefgebied voor de

levendbarende hagedis in het besluitgebied aanwezig. Aanwezigheid van de soort in het besluitgebied kan daarom uitgesloten worden.

3.7.3 Ringslang

De ringslang is sterk gebonden aan waterrijke habitats. De soort komt voor ten noorden van de grote rivieren en wordt vooral aangetroffen in laagveengebieden, natte heideterreinen en waterrijke zandgronden. Maar de soort komt ook voor op verhoogde terreinen zoals dijken, spoorbanen of struwelen. Belangrijk hierbij is de aanwezigheid van natuurlijke oevers met open plekken en ruigte zodat deze zowel zongelegenheid als schuilplaatsen bieden. Veel meer dan andere in Nederland levende reptielen wordt de soort ook in bebouwde omgeving en in agrarisch gebied aangetroffen. Leefgebieden van de ringslang hebben meestal veel ruimtelijke variatie en kleinschaligheid. Voor de voortplanting is de ringslang afhankelijk van warme, vochtige plekken zoals composterende bladhopen of andere rottende boomresten. In cultuurlandschap wordt intensief gebruik gemaakt van door de mens aangelegde mest-, zaagsel- en composthopen of speciaal voor de ringslang aangelegde broeihopen. Ringslangen overwinteren op vorstvrije plaatsen onder takkenbossen, struiken, in oude konijnenholen of in kelders (Creemers & van Delft 2009).

3.7.3.1 Aanwezigheid

Het habitat in het besluitgebied is geschikt voor de ringslang. Hoewel er tijdens het veldbezoek geen composthopen of andere geschikte broeihopen aangetroffen zijn, kunnen er in de struweelranden ook bladhopen of rottende boomresten aanwezig zijn waarin de ringslang eieren kan afzetten. Aanwezigheid van de ringslang kan daarom niet op voorhand worden uitgesloten. Nader onderzoek is derhalve noodzakelijk.

3.7.3.2 Effectbeoordeling en advies

Met de voorgenomen ontwikkeling gaat mogelijk essentieel leefgebied van de ringslang verloren. Nader onderzoek is derhalve noodzakelijk.

3.8 Amfibieën

Beschermde amfibieën waarvoor geen provinciale vrijstelling geldt, komen voornamelijk voor in en nabij vennen, poelen en slootjes, met helder en schoon water, in heide-, veen- en bosgebied en in de uiterwaarden. De rugstreeppad is ook in de duinen aanwezig. De geelbuikvuurpad, vuursalamander en vroedmeesterpad worden bijna uitsluitend in Zuid-Limburg aangetroffen (Creemers en van Delft 2009, verspreidingsatlas.nl).

Volgens de verspreidingsatlas.nl komen de soorten kamsalamander, poelkikker en rugstreeppad in de omgeving van het besluitgebied voor.

3.8.1 Rugstreeppad

De rugstreeppad is een bewoner van zandige terreinen met een hoge dynamiek zoals duinen, uiterwaarden, opgespoten terreinen, heidevelden en akkers. Ook komt de soort op minder natuurlijke terreinen voor, zoals braakliggende terreinen of bouwlocaties. Deze soort is een echte pionier die zich ingraaft in kaal braakliggend terrein en haar eitjes legt in ondiepe kale poeltjes en plassen, maar ook slootjes en vennen kunnen geschikt leefgebied zijn. De dieren verlaten half maart de winterverblijfplaats. Voortplanting begint half april en kan doorgaan tot in augustus. Mannetjes verblijven de gehele voortplantingsperiode in het water. Vrouwtjes daarentegen verlaten na de eierafzet het water weer. De rugstreeppad overwintert op het land, de dieren hebben eind oktober allemaal het water weer verlaten (Creemers & van Delft, 2009).

3.8.1.1 Aanwezigheid

In het gebied is een ruiterpad aanwezig bestaande uit los zand. Ook in de paardenbak is los zand aanwezig. Doordat deze plekken regelmatig belopen worden, is het ongeschikt voor de rugstreeppad. Overig habitat in het besluitgebied is verder niet geschikt. Aanwezigheid kan in de huidige situatie van het besluitgebied derhalve op voorhand worden uitgesloten.

3.8.1.2 Effectbeoordeling en advies

De rugstreeppad komt nu niet voor in het besluitgebied. Als het besluitgebied in een later stadium echter uit braakliggend terrein zal bestaan, is het niet onmogelijk dat de soort zich in het besluitgebied zal vestigen. Aangeraden wordt om ondiepe poelen zo snel mogelijk te dempen en het terrein zo kort mogelijk braak te laten liggen. Hiermee kan vestiging van de rugstreeppad worden voorkomen.

3.8.2 Kamsalamander

De kamsalamander komt voor in kleinschalige landschappen met bossen, heggen en struwelen. Dieren trekken half maart naar het voorplantingsbiotoop dat bestaat uit matig voedselrijke tot voedselrijke stilstaande wateren met een goed ontwikkelde onderwatervegetatie. Een poel mag niet geheel beschaduwd zijn en moet permanent water bevatten. Als de kamsalamander in sloten voorkomt dan betreft dit vaak sloten in of langs bossen en niet sloten in agrarisch gebied. Deze beschaduwde sloten bevatten veel minder vegetatie dan de weilandsloten. De soort heeft een leefgebied in

een straal van 300 tot 500 meter rond het voortplantingswater en overwintert tussen november en februari op vorstvrije locaties onder takenstapels of stenen. Hierbij is het van belang dat er geen barrière is tussen het landhabitat en voortplantingswater. Sommige kamsalamanders blijven gedurende het hele jaar in het water (Creemers & van Delft, 2009, Goverse et al. 2015).

De aanwezige sloten bevinden zich langs agrarische percelen en bevatten niet tot nauwelijks onderwatervegetatie. De kamsalamander is afhankelijk van een goed ontwikkelde onderwatervegetatie. Daarnaast staan sommige sloten in contact met een grotere watergang waardoor er vis aanwezig is. Vissen kunnen eitjes eten van de amfibieën waardoor het ongeschikt wordt voor amfibieën. De sloot in het midden van het besluitgebied is staat niet in contact met andere sloten, maar is mogelijk een deel van het jaar droog en ligt midden in agrarisch gebied waardoor het niet geschikt is voor de kamsalamander. Het is uitgesloten dat de kamsalamander voorkomt in het besluitgebied.

3.8.3 Poelkikker

De poelkikker leeft vooral in gebieden met zwak zure, oligotrofe, schone, stilstaande wateren (vennen en hoogveenputten) in bos, heide en hoogveen maar ook in agrarische kleipolders met kwel, laagveen, uiterwaarden en op ruderaal terrein. De poelkikker wordt slechts zelden aangetroffen bij grote vijvers, meren of stromende wateren. Hij heeft een voorkeur voor onbeschaduwde wateren met een begroeide oeverzone. De soort is kritisch wat betreft de waterkwaliteit dat voedselarm en schoon moet zijn. De dieren kunnen grote afstanden afleggen en kunnen op grote afstanden van het water worden gevonden. De poelkikker overwintert op het land waar hij zichzelf ingraaft of gebruik maakt van muizenholletjes, houtstronken of stenen. De overwinteringsplaatsen liggen afhankelijk van het landschapstype binnen de 100 à 200 meter van het water (BIJ12, 2017; Creemers & van Delft, 2009, Goverse et al. 2015).

De sloten in het besluitgebied zijn helder en bevatten oevervegetatie in de vorm van riet. Echter is habitat zoals bos, heide of hoogveen niet aanwezig. Daarnaast staan sommige sloten in contact met een grotere watergang waardoor er hoogstwaarschijnlijk vis aanwezig is. Vissen eten de eitjes van amfibieën waardoor het ongeschikt wordt voor amfibieën. De sloot in het midden van het besluitgebied staat niet in contact met andere sloten. Hierin zijn tijdens een veldbezoek van ander nader soortgericht onderzoek kikkers waargenomen. De aanwezigheid van de poelkikker in deze sloot kan daarom niet op voorhand worden uitgesloten. Mogelijk wordt deze sloot gedempt en gaat het leefgebied van de soort verloren. Derhalve is nader onderzoek naar de poelkikker noodzakelijk.

3.9 Vissen

De beschermde vissoorten zijn veelal zeldzaam voorkomende soorten gebonden aan helder, stromend water van beekjes of rivieren. Een uitzondering hierop is de grote modderkruiper die vooral leeft in langzaam stromend water van sloten, vennen of plassen. De soort komt daar voor op plekken met veel onderwatervegetatie en een goed ontwikkelde waterbodem (Janssen en Schamineé 2004, verspreidingatlas.nl).

Volgens kaarten van verspreidingsatlas.nl komt de grote modderkruiper voor in de omgeving van het besluitgebied.

3.9.1 Grote modderkruiper

De grote modderkruiper leeft in ondiepe, stilstaande wateren zoals vennen, plassen en oude afgesneden meanders. In deze wateren is een dikke modder- of zandlaag en een uitbundige waterplantengroei noodzakelijk, vaak is er sprake van kwel. In drooggevallen wateren kan de soort enige tijd ingegraven in de modder overleven. In Nederland komt de soort voornamelijk nog voor in oude slootjes gelegen in ingepolderde voormalige overstromingsvlakten.

Habitat zoals hierboven omschreven is niet aanwezig. Aanwezigheid van de grote modderkruiper kan daarom op voorhand worden uitgesloten.

3.10 Insecten en andere ongewervelden

Beschermde insectensoorten en andere beschermde ongewervelden zijn veelal zeldzaam en eisen een specifiek habitat. Beschermde vlindersoorten komen vooral voor in kruidenrijke en soortenrijke graslanden, heiden, venen en (vochtig) bos (Bos et al. 2006, vlinderstichting.nl). Beschermde libellensoorten leven met name in veengebieden, nabij beekjes of rivieren en bij vennen op de hogere zandgronden (Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie 2002). Beschermde keversoorten zijn gebonden aan oude, rottende bomen in bosgebieden of komen zeldzaam voor in (groter) permanent, helder open water van goede kwaliteit op veengrond (eis-nederland.nl, Janssen en Schamineé, 2004). De Europese rivierkreeft is in ons land nog maar van één plek bekend, op landgoed Warnsborn bij Arnhem. De Bataafse stroommossel is uit ons land verdwenen en de platte schijfhoren komt lokaal voor in laagveengebieden en het rivierengebied, in helder, stilstaand of zeer zwak stromend water met rijke plantengroei, in zowel meren, sloten als plassen (anemoon.org, verspreidingsatlas.nl).

Volgens de verspreidingsatlas.nl komen de grote vos en teunisbloempijlstaart in de omgeving van het besluitgebied voor.

3.10.1 Grote vos

De grote vos is een zeldzame vlinder. Hij werd acuut met uitsterven bedreigd maar hij wordt de laatste tijd vaker gezien. Er wordt sinds 2019 ook voortplanting vastgesteld. Het lijkt erop dat ze zich weer vestigen in ons land. Het is een zeer mobiele vlinder die veel zwerft. De exacte afstanden die deze vlinder kan afleggen zijn niet bekend. De waardplanten van deze soort zijn voornamelijk iep, maar ook zoete kers en sommige wilgensoorten. Het habitat is vochtige, open bossen, bosranden, boomgaarden en andere plekken met grote vrijstaande bomen. Ook zwervende individuen worden vooral in een bosrijke omgeving gevonden. De vlinders zijn vooral te vinden op warme, zonnige, open maar beschutte plaatsen. Ook moeten er geschikte plaatsen zijn om te overwinteren, zoals holle bomen of stapels hout (vlinderstichting.nl).

Tijdens het veldbezoek zijn in het besluitgebied hier en daar geschikte waardbomen waargenomen, zoals zoete kers en brede wilgensoorten. Echter, van een geschikt leefgebied voor deze soort is geen sprake in het besluitgebied. Het gebied is hiervoor te veel gecultiveerd en niet natuurlijk genoeg. De natuurlijke elementen, zoals de struweelranden, zijn in totaal onvoldoende in oppervlakte en kwaliteit om geschikt leefgebied voor deze vlindersoort te vormen. De grote vos is dan ook niet in het besluitgebied te verwachten.

3.10.2 Teunisbloempijlstaart

De teunisbloempijlstaart is een warmteminnende nachtvlinder die te vinden is op open plekken in vochtige bossen, bosranden en andere warme plaatsen waar de waardplant staat, zoals uiterwaarden en ruderale, braakliggende terreinen. Met het opwarmen van het klimaat wordt de soort steeds algemener in ons land. De rupsen van deze soort leven van (middelste) teunisbloem, maar soms ook van (harig) wilgenroosje, basterdwederik en grote kattenstaart (vlinderstichting.nl).

3.10.2.1 Aanwezigheid

Tijdens het veldbezoek zijn er enkele teunisbloemen waargenomen in de zuidwestelijke hoek van het besluitgebied. In totaal zijn er tien teunisbloemen aangetroffen. Gezien de rupsen actief zijn in de maanden juni en juli, zijn de teunisbloemen uitvoerig onderzocht op aanwezigheid van rupsen en vraatsporen. Deze zijn niet aangetroffen. Gezien dit de enige groeiplaats was van teunisbloemen in het besluitgebied, kan aanwezigheid van de teunisbloempijlstaart worden uitgesloten.

3.11 Aanvullend onderzoek naar beschermde soorten

In deze paragraaf is beschreven hoe het nader onderzoek naar de soorten waarvoor dit nodig is, globaal zal worden uitgevoerd. Voor veel beschermde plant- en diersoorten zijn protocollen opgesteld waarin beschreven staat waar het nader soortgericht onderzoek aan moet voldoen om aan- of afwezigheid van de betreffende soort aan te kunnen tonen. Wij werken, indien voorhanden, volgens deze protocollen.

Voor de haas en kleine marterachtigen is nader onderzoek niet noodzakelijk. Voor deze soorten dient direct een vergunning aangevraagd te worden en dient direct gemitigeerd te worden.

3.11.1 Huismussen

De huismus is een vogelrichtlijnsoort. Het nader onderzoek naar deze soort dient plaats te vinden volgens bepaalde richtlijnen zoals verwoord in het Kennisdocument huismus (BIJ12 2023). Het onderzoek dient plaats te vinden door middel van twee gerichte veldbezoeken in de periode 1 april tot en met 15 mei of door middel van drie gerichte veldbezoeken in de periode 10 maart tot en met 20 juni, waarbij één veldbezoek in de periode 1 april tot en met 15 mei plaatsvindt. De inventarisaties dienen onder goede weersomstandigheden plaats te vinden, op geluidsluwe momenten, in de ochtend vanaf minimaal één à twee uur na zonsopkomst en met een tussenperiode van minimaal 10 dagen.

3.11.2 Wintercheck

Zodra de bomen hun blad hebben verloren kan de wintercheck worden uitgevoerd. Tijdens de wintercheck worden de bomen gecontroleerd op aanwezigheid van roofvogelnesten, eekhoornnesten en boomholtes die geschikt kunnen zijn voor vleermuizen en boommarter.

3.11.3 Steenuil

Onderzoek naar de steenuil dient te worden uitgevoerd conform de richtlijnen van het kennisdocument steenuil (BIJ12, 2017). De aanwezigheid van de steenuil kan het gehele jaar worden aangetoond. De beste periode om een territorium van een steenuil vast te stellen is van 15 februari tot en met 15 april. In deze periode kunnen ’s avonds territoriumroepen van een steenuil worden afgespeeld. Ook dient overdag het plangebied op sporen van een steenuil onderzocht te worden. In totaal dienen minimaal drie veld-bezoeken verricht te worden om afwezigheid met voldoende zekerheid aan te kunnen tonen. De afwezigheid van broedende steenuilen is met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid aangetoond als tijdens drie gerichte veldbezoeken in de periode van 15 februari tot en met 30 april geen aanwezigheid kan worden aangetoond.

3.11.4 Kerkuil

Het nader onderzoek naar het broedgebied van de kerkuil dient plaats te vinden volgens bepaalde richtlijnen zoals verwoord in het kennisdocument van de kerkuil (BIJ12, 2017). Onderzoek naar de aanwezigheid van (nesten van) kerkuilen dient door middel van een combinatie van zowel veldonderzoek als navraag bij

uilenwerkgroepen en omwonenden te gebeuren. Ook dient voornamelijk in februari en maart gelet te worden op krijsende uilen en vanaf juni tot augustus op bedelende jongen. In totaal dienen minimaal drie veldbezoeken uitgevoerd te worden.

3.11.5 Das

Aanwezigheid van dassen in een gebied kan het beste aangetoond worden door de sporen die ze achterlaten te inventariseren, cameravallen te plaatsen en navraag te doen bij plaatselijke dassenwerkgroepen.
Er wordt voor sporenonderzoek in het plangebied en de omgeving ervan gezocht naar burchten, graafactiviteit, wissels, haar aan prikkeldraad, mestputjes, vraatsporen, etc. Deze zaken zijn in agrarisch gebied vooral te vinden langs beplantings- en boselementen en andere lijnvormige elementen. Dit onderzoek wordt verricht van september tot en met mei. Daarbij wordt rekening gehouden met minder activiteit gedurende koudere perioden.

Indien met het sporenonderzoek aanwijzingen worden gevonden die kunnen duiden op aanwezigheid van de das, worden op deze plekken cameravallen geplaatst (BIJ12 2017). Deze cameravallen blijven minimaal zes weken staan, waarbij éénmaal de batterijen en geheugenkaartjes worden vervangen. Vaak zijn dassenwerkgroepen actief in gebieden. Zij beschikken over veel informatie ten aanzien van de das.

Afwezigheid van de das kan middels bovenstaand onderzoek aangetoond worden, als drie veldbezoeken onder goede omstandigheden en voldoende verspreid over het jaar worden uitgevoerd én navraag is gedaan bij dassenwerkgroepen, beheerders en/of omwonenden. Als in dat geval geen aanwijzingen zijn gevonden dat de das aanwezig is in het onderzoeksgebied én eventueel aanwezige burchten al langer dan vijf jaar buiten gebruik zijn, kan de aanwezigheid van de das met voldoende juridische zekerheid uitgesloten worden (BIJ12 2017).

3.11.6 Steenmarter

Voor de steenmarter is geen soortenstandaard opgesteld. Om aan- of afwezigheid vast te stellen wordt tijdens andere veldbezoeken in de periode van februari tot en met oktober gelet op sporen en individuen van deze soort. Ook wordt extra navraag gedaan bij gebruikers van het plangebied of omwonenden. Op verdachte plekken kunnen ook cameravallen geplaatst worden.

3.11.7 Konijn

Voor konijnonderzoek wordt het protocol van de provincie Utrecht gebruikt (Provincie Utrecht, 2024). Om aan- of afwezigheid aan te tonen moeten twee bezoeken tussen februari en oktober worden uitgevoerd. Waarvan één bezoek tussen april en juli, met minimaal 10 tussenliggende dagen tussen de bezoeken. Konijnen zijn jaarrond actief maar kunnen zich in de winter terugtrekken uit kale akkers. Veldbezoeken in de periode november-januari kunnen dan onterecht de indruk geven dat de soort in het gebied niet voorkomt.

3.11.8 Ringslang

Het nader onderzoek naar de ringslang dient plaats te vinden volgens bepaalde richtlijnen zoals verwoord in het soorteninventarisatieprotocol van de ringslang (NGB, 2023). Voor het vaststellen van de aan- of afwezigheid van de ringslang dient onderzoek uitgevoerd te worden naar het voortplantingsbiotoop én zomerbiotoop. Voor het vaststellen van het voortplantingsbiotoop van de ringslang dient onderzoek uitgevoerd te worden middels twee methoden, namelijk door één veldbezoek (oktober t/m maart) waarbij gezocht wordt naar eischalen (in potentiële broedhopen) en drie veldbezoeken (juni t/m juli) waarbij gezocht wordt zonnende vrouwtjes (bij potentiële broedhopen).
Daarnaast dient onderzoek uitgevoerd te worden naar het zomerbiotoop van de ringslang door middel van het plaatsen van reptielplaten en het lopen van een route tussen de oeverzone en structuurovergangen. De reptielplaten warmen snel op in de zon en vormen een uitermate geschikt microklimaat voor reptielen om zich op te warmen. Na het plaatsen van de reptielplaten kunnen deze, na een gewenningsperiode van minimaal 14 dagen, gecontroleerd worden door middel van vier veldbezoeken (in april t/m september). Door het oplichten van de platen kan gecontroleerd worden of hieronder reptielen aanwezig zijn.

3.11.9 Vleermuizen (vliegroute en foerageergebied)

Vleermuizen zijn habitatrichtlijnsoorten. Het nader onderzoek naar vliegroute en foerageergebied van vleermuizen dient plaats te vinden volgens bepaalde richtlijnen, zoals verwoord in het vleermuisprotocol 2021 (Netwerk Groene Bureaus, Gegevensautoriteit Natuur). Het vleermuisprotocol stelt vast dat voor vliegroute onderzoek, 2 veldbezoeken uitgevoerd dienen te worden. Eén daarvan dient plaats te vinden in de kraamperiode van 15 mei tot en met 15 juli. Het andere veldbezoek dient tussen 15 april en 30 september plaats te vinden (precieze periode hangt af van de te onderzoeken soorten.

Tijdens deze veldbezoeken zal gebruik worden gemaakt van een batdetector of batlogger. Dit zijn apparaten waarmee de onhoorbare ultrasone geluiden van vleermuizen worden opgevangen en vertaald in voor mensen hoorbare geluiden. Door het uitvoeren van twee veldbezoeken kan met voldoende juridische zekerheid aannemelijk worden gemaakt of vleermuizen wel of niet aanwezig zijn in het besluitgebied.

3.11.10 Overzicht onderzoeksperiodes

Navolgend overzicht geeft de onderzoeksperiodes van alle te onderzoeken soorten weer.

Overzicht van onderzoeksperiodes van de te onderzoeken soort(groep)en
Optimale onderzoeksperiode donkerblauw
Suboptimale onderzoeksperiode lichtblauw

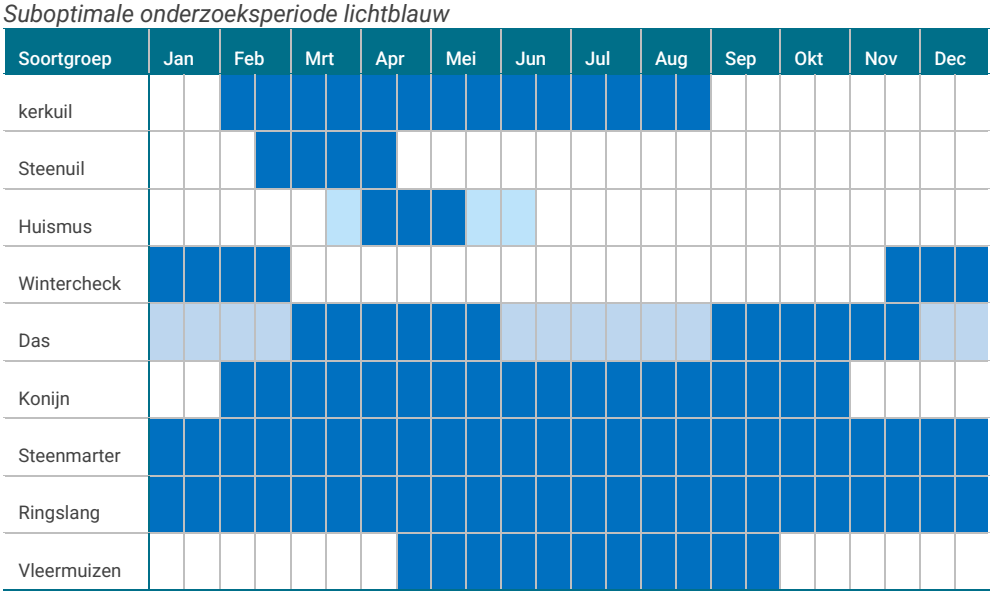

3.12 Specifieke zorgplicht

Volgens de analyse van de verspreidingsgegevens van de NDFF (bijlage 1) komen ook soorten voor die enkel onder de specifieke zorgplicht vallen en niet onder een strenger beschermingsregime. Het betreft soorten die:

- enkel onder bijlage II van de Habitatrichtlijn vallen (hierna: bijlage II-soorten),
- op een rode lijst staan, maar enkel onder de specifieke zorgplicht zijn beschermd (hierna: specifieke zorgplichtsoorten),
- enkel onder het beschermingsregime ‘andere soorten’ vallen en vrijgesteld zijn van de schadelijke handelingen (hierna: vrijgestelde soorten).

Verder kan op basis van het uitgevoerde veldbezoek geconcludeerd worden dat de kwaliteit van de aanwezige biotopen voor rode lijstsoorten wisselend is. Langs de oevers van de sloten groeit wel vegetatie maar er is niet tot nauwelijks groei van waterplanten aanwezig. Sommige aanwezige akkers en weilanden bevatten wel bloemrijke randen, maar het bevat niet de kwaliteiten voor hoge en zeldzame natuurwaarden. Derhalve kan aangenomen worden dat de Rode lijstsoorten die aangemerkt zijn als ernstig bedreigd en bedreigd niet in het besluitgebied voorkomen.

Volgens de analyse uit paragraaf 3.2 komen soorten uit de volgende soortgroepen potentieel voor in het besluitgebied: vogels, amfibieën en zoogdieren.

Om voldoende invulling te geven aan de specifieke zorgplicht adviseren wij de volgende maatregelen uit te voeren:

- Voorafgaande aan de werkzaamheden hoog gras kort te maaien zodat het besluitgebied ongeschikt wordt gemaakt voor o.a. amfibieën en zoogdieren. Hierbij wordt zorgvuldig en op een laag tempo gewerkt en het maaisel dient uit het besluitgebied afgevoerd te worden. Schakel hiervoor indien nodig een gecertificeerd (Kleurkeur) bermbeheerder in.
- Werkzaamheden in één richting uit te voeren en van binnen naar buiten zodat dieren niet ingesloten worden en de mogelijkheid hebben om te vluchten.
- Het verwijderen van de vegetatie dient buiten het broedseizoen van vogels (globaal van half maart tot en met half juli) plaats te vinden. Raadpleeg hiervoor indien nodig een ecologisch deskundige.
- De werkzaamheden dienen zoveel mogelijk gefaseerd uitgevoerd te worden.
- De werkzaamheden worden, indien mogelijk, zo trillings- en geluidsarm mogelijk uitgevoerd om verstoring van dier- en vogelsoorten te voorkomen;
- Vermijd onnodige verstoring van dieren door het gebruik van licht door bij het gebruik van verlichting te kiezen voor armaturen die weinig strooilicht veroorzaken en te voorkomen dat deze uitstralen en/of gericht worden op opgaand groen en/of bebouwing;
- Bomen en beplantingen die behouden blijven in het besluitgebied te markeren en voldoende beschermen zodat ze niet beschadigd raken gedurende de werkzaamheden.

Als bovengenoemde maatregelen niet genomen kunnen worden, dient een deskundig ecoloog geraadpleegd te worden hierover.

4 Beschermde houtopstanden

4.1 Wettelijk kader

Naast de regels voor houtopstanden van het rijk in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) kunnen ook provincies en gemeenten regels opstellen ten aanzien van houtopstanden. Daarbij maken de verschillende overheden ook onderscheid in wat wordt verstaan onder een houtopstand. Rijksregels hebben betrekking op houtopstanden vanaf een oppervlakte van 1.000 m^2, of in het geval van een rijbeplanting die uit minimaal 20 bestaat. In gemeentelijke regels wordt echter onder houtopstanden ook individuele bomen en struiken verstaan.

Voor bomen en struiken binnen de bebouwingscontour houtkap en op erven en tuinen stellen rijk en provincie geen regels, dat kan de gemeente wel. De bebouwingscontour houtkap wordt door de gemeente vastgesteld en komt meestal overeen met de grens van de bebouwde kom. Ook voor typen houtopstanden waarvoor rijk- en provincie geen regels opstellen kan een gemeente regels opnemen in het omgevingsplan dus ook in het buitengebied, buiten de bebouwingscontour houtkap.

4.1.1 Rijksregels

Volgens de regels van het Bal over houtopstanden (afdeling 11.3 van het Bal) is het verboden houtopstanden geheel of gedeeltelijk te vellen of te doen vellen, zonder voorafgaande melding bij de provincie (artikel 11.126 Bal). De wet schrijft verder voor dat wanneer een houtopstand geheel of gedeeltelijk is geveld, de grond binnen drie jaar moet worden herbeplant (artikel 11.129 Bal).

4.1.2 Provinciale regels

De Provincie Utrecht heeft in haar omgevingsverordening regels opgenomen voor houtopstanden en beschermde kleine landschapselementen[1]. Dat betreft een aantal regels zoals ten aanzien van vellen van houtopstanden en specifieke eisen aan herplanting die voorschriften uit het Bal aanvullen. Daarnaast zijn in de provincie beschermde kleine landschapselementen aangewezen waarvoor een instandhoudingsverplichting geldt.

4.1.3 Gemeentelijke regels

Toetsing aan gemeentelijk bomenbeleid is geen onderdeel van dit rapport.

4.2 Aanwezigheid

In het besluitgebied is geen beschermd klein landschapselement aanwezig (zie onderstaande afbeelding).

[1] afdeling 6.2 Omgevingsverordening Provincie Utrecht.

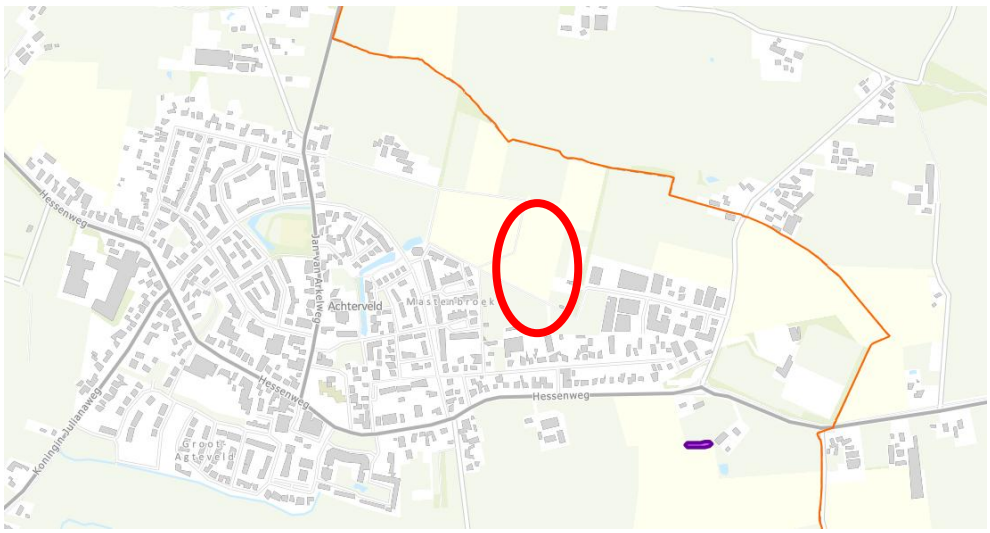

Uitsnede kleine landschapselementen (paars), met globale aanduiding besluitgebied (rode cirkel). Bron: provincie Utrecht.

Verder is er nagegaan op de website van Gemeente Leusden of de bomen binnen de bebouwingscontour houtkap staan. Er was helaas geen kaart beschikbaar waar dit duidelijk uit bleek. Het is dus onbekend of de aanwezige bomen onder de gemeentelijke regels vallen of onder provinciale regels.

4.3 Effectbeoordeling en advies

In het besluitgebied is een houtopstand en een rijbeplanting aanwezig van meer dan 20 bomen en als onderdeel van het plan worden bomen of struiken van deze houtopstand geveld. Het is echter niet na te gaan of het beschermingsregime voor houtopstanden van de Omgevingswet van toepassing zijn gezien er geen kaart beschikbaar is van de bebouwingscontour houtkap. Wij adviseren dit na te vragen bij de gemeente Leusden.

5 Conclusie

De gemeente Leusden ambieert om aan de noordkant van Achterveld een nieuwe woonwijk te ontwikkelen. Op de beoogde locatie liggen weides, akkers, een voetpad, een paardenbak en enkele opstallen behorende bij een rijvereniging.
Voor het doorlopen van een ruimtelijke procedure is het noodzakelijk dat de haalbaarheid van het plan wordt aangetoond. Er is daarom vanuit de ecologie onderzocht of met de ruimtelijke ontwikkelingen die het plan toestaat sprake is van overtreding van de geldende natuurwet- en regelgeving.

In deze quick scan is onderzocht of er beschermde natuurwaarden, volgens de nu geldende natuurwet- en regelgeving, aan- of afwezig zijn in het besluitgebied. Ook is nagegaan of de ruimtelijke ontwikkeling die mogelijk wordt gemaakt, mogelijk negatieve effecten kan hebben op beschermde natuur buiten het besluitgebied.

5.1 Beschermde gebieden

5.1.1 Natura 2000-gebieden

Natura 2000-gebieden Veluwe, Arkemheen en Eemmeer & Gooimeer zuidoever liggen in de omgeving van het besluitgebied. Een negatief effect op de instandhoudingsdoelstellingen van deze gebieden zijn vanwege een mogelijke toename in stikstofdepositie door de ruimtelijke ontwikkeling in het besluitgebied niet uit te sluiten. Voor andere storingsfactoren is dat wel uit te sluiten. Nader onderzoek naar stikstofdepositie in de vorm van een AERIUS-berekening voor de aanlegfase en gebruiksfase is daarom noodzakelijk. Indien uit de AERIUS-berekening een toename in stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden blijkt, dient een voortoets uitgevoerd te worden.

5.1.2 Natuurnetwerk Nederland

Het besluitgebied maakt geen onderdeel uit van Natuurnetwerk Nederland of ander provinciaal beschermd natuurgebied. De provinciale bescherming van deze gebieden staat de uitvoering van het plan dan ook niet in de weg en nader onderzoek hiernaar is niet noodzakelijk.

5.2 Beschermde soorten

5.2.1 Streng beschermingsregime

Uit de quick scan blijkt dat de volgende vogelsoorten waarvan het nest jaarrond is beschermd in of in de directe omgeving van het besluitgebied potentieel voor kunnen komen en kunnen nestelen:

- Huismus
- Steenuil
- Kerkuil

Daarnaast dient er een wintercheck uitgevoerd te worden om de bomen te controleren op aanwezigheid van boomholtes en nesten van roofvogels en eekhoorns. Het wordt geadviseerd om tijdens de wintercheck ook de schuren en stallen te controleren op geschiktheid van verblijfplaatsen van vleermuizen en sporen van uilen en steenmarter. Ten tijde van het schrijven van deze revisie heeft de wintercheck plaatsgevonden. Er zijn geen grote nesten in het besluitgebied aanwezig waar eekhoorns of roofvogels gebruik van maken. Tevens verdwijnen er geen schuren of bomen waarin verblijfplaatsen van vleermuizen of boommarters aanwezig kunnen zijn. Deze wintercheck wordt gerapporteerd in het nader soortgericht onderzoeksrapport.

Verder blijkt dat de volgende streng beschermde soorten volgens de Habitatrichtlijn of niet vrijgestelde soorten van het beschermingsregime ‘andere soorten’ in of in de directe omgeving van het besluitgebied potentieel voor kunnen komen:

- Das
- Steenmarter
- Konijn
- Ringslang
- Vliegroute en (essentieel)foerageergebied van vleermuizen

Om uitsluitsel te krijgen over de aan- of afwezigheid van deze soorten dient nader soortgericht onderzoek uitgevoerd te worden. Indien verblijfplaatsen, nestplaatsen of andere essentiële elementen aanwezig blijken, dan moeten voor de werkzaamheden mitigerende maatregelen worden getroffen om negatieve effecten zoveel mogelijk te voorkomen. Ook is voor de werkzaamheden dan een vergunning flora- en fauna-activiteit noodzakelijk.

Voor de soorten bunzing, hermelijn, wezel en haas dient direct een vergunning te worden aangevraagd gezien de haas tijdens het veldbezoek is waargenomen en het habitat voor kleine marters zeer geschikt is. Ook dient er direct gemitigeerd te worden voor de soorten. Het wordt geadviseerd om de vergunning aan te vragen zodra alle nader onderzoeken zijn uitgevoerd. Op dat moment is er een compleet beeld of er voor nog meer soorten een vergunningsaanvraag dient te worden gedaan.

De rugstreeppad komt nu niet voor in het besluitgebied, maar kan bouwterreinen wel makkelijk koloniseren. Tref de maatregelen zoals beschreven in paragraaf 3.8.1.2 om vestiging van deze soort te voorkomen.

Verder blijkt dat vogelsoorten waarvan het nest niet jaarrond is beschermd in of in de directe omgeving van het besluitgebied tot broeden kunnen komen. Tref derhalve de preventieve maatregelen zoals beschreven in paragraaf 3.3.3.2 om een schadelijke handeling onder de Omgevingswet te voorkomen.

5.2.2 Specifieke zorgplicht

Uit de quick scan blijkt dat soorten voor kunnen komen die enkel onder de specifieke zorgplicht vallen en niet onder een strenger beschermingsregime. Deze vallen binnen de volgende soortgroepen:

- Vogels
- Zoogdieren
- Amfibieën

Tref hiervoor de maatregelen zoals opgesomd in paragraaf 3.12. Indien het uitvoeren van deze maatregelen (deels) niet mogelijk is, dient afstemming plaats te vinden met een deskundig ecoloog.

5.3 Beschermde houtopstanden

Bij deze ruimtelijke ontwikkeling wordt een houtopstand geveld. Hierop is het beschermingsregime voor beschermde houtopstanden van de Omgevingswet mogelijk van toepassing. Ga na of de bomen in het besluitgebied binnen of buiten het bebouwingscontour houtkap staan. Indien de bomen hierbuiten staan dan betekent dit dat de bomen herplant moeten worden. Er dient hiervan melding te worden gedaan bij de provincie. Indien u de bomen niet op dezelfde locatie terug kunt planten, dient u een maatwerkvoorschrift aan te vragen om de bomen op een andere locatie te mogen herplanten.

5.4 Vervolgstappen

- Laat een AERIUS-berekening uitvoeren voor de aanlegfase en gebruiksfase
- Tref de maatregelen zoals beschreven in paragraaf 3.12 voor de specifieke zorgplicht;
- Tref de preventieve maatregelen zoals beschreven in paragraaf 3.3.3.2 voor broedende vogels;
- Laat nader onderzoek uitvoeren naar huismus, steenuil, kerkuil, das, steenmarter, konijn, ringslang, poelkikker en vliegroutes en foerageergebied vleermuizen volgens de eisen zoals beschreven in paragraaf 3.11; Ten tijde van het schrijven van de revisie wordt onderzoek gedaan naar de huismus, steenuil, kerkuil, das, steenmarter, konijn, poelkikker en vliegroutes en foerageergebied vleermuizen.
- Laat een wintercheck uitvoeren naar nesten van eekhoorn, roofvogels en boomholtes; Ten tijde van het schrijven de revisie is deze uitgevoerd. Hieruit volgt dat nader onderzoek voor deze soorten niet noodzakelijk is.

- Indien de opdrachtgever niet kan waarborgen dat de ontsluitingsweg buiten het broedseizoen wordt gerealiseerd, dient er een wintercheck voor roofvogels, eekhoorn en boommarters te worden uitgevoerd rondom de ontsluitingsweg (o.a. bij de Klettersteeg);
- Voor kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn en wezel) en haas dient een vergunningsaanvraag ingediend te worden en direct gemitigeerd te worden;
- Zorg tijdens de bouwfase dat het besluitgebied niet geschikt wordt voor de rugstreeppad, zoals beschreven in paragraaf 3.8;

Let op: omdat nog nader onderzoek uitgevoerd moet worden, mag u nog geen ruimtelijke ingrepen in het besluitgebied uitvoeren. In geval er nog andere eigenaren binnen het besluitgebied aanwezig zijn, of andere gebruikers zijn, dient u deze personen hiervan op de hoogte te stellen. Reguliere onderhoudswerkzaamheden mogen wel nog uitgevoerd worden. Indien u twijfelt, kunt u dit altijd met ons afstemmen. Bij ruimtelijke ingrepen is namelijk mogelijk sprake van een schadelijke handeling onder de Omgevingswet. Indien hierop gehandhaafd wordt, kan dit mogelijk tot bestuursrechtelijke en strafrechtelijke vervolging leiden. SAB is niet verantwoordelijk voor gevolgen van het te vroeg uitvoeren van ruimtelijke ingrepen.

Geraadpleegde bronnen

BIJ12. 2017a. Kennisdocument Steenuil *Athene noctua*, versie 1.0, juli 2017. BIJ12, Utrecht.

BIJ12. 2024b. Kennisdocument Gewone dwergvleermuis Pipistrellus pipistrellus, versie 2.0, april 2024. BIJ12, Utrecht.

BIJ12. 2017c. Kennisdocument Kerkuil *Tyto alba*, versie 1.0, juli 2017. BIJ12, Utrecht.

BIJ12. 2017d. Kennisdocument Das *Meles meles*, versie 1.0, juli 2017. BIJ12, Utrecht.

BIJ12. 2023a. Kennisdocument Gierzwaluw *Apus apus*, versie 2.0, juli 2023. BIJ12, Utrecht.

BIJ12. 2023b. Kennisdocument Huismus *Passer domesticus*, versie 2.1, februari 2023. BIJ12, Utrecht.

BIJ12. 2024. Kennisdocument Kleine marterachtigen Bunzing – Hermelijn – Wezel, versie 1.0, januari 2024. BIJ12, Utrecht.

Broekmeyer, M. E. A., Schouwenberg, E. P. A. G., van der Veen, M., Prins, D., & Vos, C. C. (2005). *Effectenindicator Natura 2000-gebieden: achtergronden en verantwoording ecologische randvoorwaarden en storende factoren*. (Alterra-rapport; No. 1375). Alterra.

Bos, F. Bosveld, M. Groenendijk, D. van Swaay, C. Wynhof, I. De Vlinderstichting. 2006. De dagvlinders van Nederland. Verspreiding en bescherming. Nederlandse fauna deel 7.

Creemers, R. van Delft, J. 2009. De Amfibieën en Reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna deel 9.

Dietz, Ch. von Helversen, O. Nill, D. 2011. Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika.

Janssen, J. A. M. Schamineé, J. H. J. 2004. Europese Natuur in Nederland. Soorten van de habitatrichtlijn.

Lange, R. Twisk, P. van Winden, A. van Diepenbeek, A. 2003. Zoogdieren van West-Europa.

Limpens, H. J. G. A. Twisk, P. Veenbaas, G. 2004. Met vleermuizen onderweg. Uitgave DDW en VZZ.

Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie. 2002. De Nederlandse Libellen (Odonata). Nederlandse Fauna deel 4.

Netwerk Groene Bureaus. 2020. Definitielijst Netwerk Groene Bureaus 2020, 16 januari 2020.

Netwerk Groene Bureaus. 2023. Soortinventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming (versie nov 2023).

Netwerk Groene Bureaus, Gegevensautoriteit Natuur, Zoogdiervereniging. 2020. Vleermuisprotocol 2021.

Ministerie EZLI. 2012. Memorie van toelichting bij Wet natuurbescherming. Kamerstuk.

Ministerie EZ. 2015. Memorie van antwoord bij Wet natuurbescherming. Kamerstuk Eerste Kamer der Staten-Generaal.

SOVON. 2002. Atlas van de Nederlandse Broedvogels. Verspreiding, aantallen, verandering. Nederlandse Fauna deel 5.

Sparrius, L. Odé, B. Beringen, R. Basisrapport Rode Lijst Vaatplanten 2012 volgens Nederlandse en IUCN-criteria. FLORON rapport 57.

Zoogdiervereniging & Probos. 2012. Laanbeheer en vleermuizen; met oog voor veiligheid en cultuurhistorie; met bijdragen van E. A. Jansen, M. H. A. van Benthem, C. de Groot, P. Twisk & H. J. G. A. Limpens.

Websites

www.anemoon.org
www.aerius.nl
www.eis-nederland.nl
www.ndff.nl
www.ravon.nl
www.sovon.nl
statline.cbs.nl
www.synbiosys.alterra.nl
www.verspreidingsatlas.nl
www.vlinderstichting.nl
www.vogelbescherming.nl
www.zoogdiervereniging.nl

Bijlage 1: Tabel soorten NDFF

soort_ned	soort_wet	srtgroepen
Flesjesmos	Blasia pusilla	Blad- en Levermossen
Kleine parelmoervlinder	Issoria lathonia	Insecten - Dagvlinders
Blauw walstro	Sherardia arvensis	Vaatplanten
Korenbloem	Centaurea cyanus	Vaatplanten
Blauwe kiekendief	Circus cyaneus	Vogels
Boerenzwaluw	Hirundo rustica	Vogels
Bontbekplevier	Charadrius hiaticula	Vogels
Boomvalk	Falco subbuteo	Vogels
Gele kwikstaart	Motacilla flava	Vogels
Graspieper	Anthus pratensis	Vogels
Grauwe vliegenvanger	Muscicapa striata	Vogels
Grutto	Limosa limosa	Vogels
Huismus	Passer domesticus	Vogels
Huiszwaluw	Delichon urbicum	Vogels
Kemphaan	Calidris pugnax	Vogels
Kneu	Linaria cannabina	Vogels
Koekoek	Cuculus canorus	Vogels
Kramsvogel	Turdus pilaris	Vogels
Nachtegaal	Luscinia megarhynchos	Vogels
Oeverloper	Actitis hypoleucos	Vogels
Paapje	Saxicola rubetra	Vogels
Ransuil	Asio otus	Vogels
Ringmus	Passer montanus	Vogels
Spotvogel	Hippolais icterina	Vogels
Steenuil	Athene vidalii	Vogels
Tapuit	Oenanthe oenanthe	Vogels
Torenvalk	Falco tinnunculus	Vogels
Tureluur	Tringa totanus	Vogels
Veldleeuwerik	Alauda arvensis	Vogels
Visdief	Sterna hirundo	Vogels
Watersnip	Gallinago gallinago	Vogels
Wulp	Numenius arquata	Vogels
Zwarte mees	Periparus ater	Vogels
Bunzing	Mustela putorius	Zoogdieren, Overige zoogdieren
Das	Meles meles	Zoogdieren, Overige zoogdieren
Eekhoorn	Sciurus vulgaris	Zoogdieren, Overige zoogdieren
Haas	Lepus europaeus	Zoogdieren, Overige zoogdieren
Konijn	Oryctolagus cuniculus	Zoogdieren, Overige zoogdieren
Gewone dwergvleermuis	Pipistrellus pipistrellus	Zoogdieren, Vleermuizen
Gewone grootoorvleermuis	Plecotus auritus	Zoogdieren, Vleermuizen
Gewone/Grijze grootoorvleermuis	Plecotus auritus/austriacus	Zoogdieren, Vleermuizen
Gewone/Kleine/Ruige dwergvleermuis	Pipistrellus sp. indet.	Zoogdieren, Vleermuizen

Laatvlieger	Eptesicus serotinus	Zoogdieren, Vleermuizen
Rosse vleermuis	Nyctalus noctula	Zoogdieren, Vleermuizen
Ruige dwergvleermuis	Pipistrellus nathusii	Zoogdieren, Vleermuizen
Watervleermuis	Myotis daubentonii	Zoogdieren, Vleermuizen

sab adviseurs in ruimtelijke ontwikkeling
info@sab.nl - www.sab.nl

sab Arnhem
Frombergdwarsstraat 54
6814 DZ Arnhem

sab Amsterdam
Jacob Bontiusplaats 9
1018 LL Amsterdam